

Bruxelles, den 30.6.2023
COM(2023) 353 final

ANNEX

BILAG

til

Forslag til RÅDETS AFGØRELSE

om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne af aftalen inden for rammerne af De Forenede Nationers havretskonvention om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion

Generalforsamling

Distr.: Begrænset
3. maj 2023

Oprindelig tekst: Engelsk

Regeringskonference om et internationalt juridisk bindende instrument inden for rammerne af De Forenede Nationers havretskonvention om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion

Genoptaget femte møde

New York, 20. februar-3. marts 2023

Udkast til aftale inden for rammerne af De Forenede Nationers havretskonvention om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion

Dette dokument indeholder den endelige tekst til udkastet til aftale inden for rammerne af De Forenede Nationers havretskonvention om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion, som blev vedtaget af den åbne uformelle arbejdsgruppe, der blev nedsat på regeringskonferencen om et retligt bindende internationalt instrument under De Forenede Nationers havretskonvention om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion, for at sikre en ensartet terminologi i hele aftaleudkastets tekst og harmonisere versionerne på De Forenede Nationers seks officielle sprog på mødet den 3. maj 2023.

PRÆAMBEL

Parterne i denne aftale,

som *minder om* de relevante bestemmelser i De Forenede Nationers havretskonvention af 10. december 1982, herunder forpligtelsen til at beskytte og bevare havmiljøet,

som *understreger* behovet for at respektere den balance mellem rettigheder, forpligtelser og interesser, der er fastsat i konventionen,

som *anerkender* behovet for på en sammenhængende og samarbejdsorienteret måde at håndtere tab og forringelse af havets økosystemer, navnlig som følge af klimaændringernes indvirkning på marine økosystemer såsom opvarmning og afiltning af havene samt forurening af havene, forurening, herunder plastforurening, og ikkebæredygtig anvendelse,

som er *bevidst om*, at der er behov for en omfattende global ordning under konventionen for bedre at kunne håndtere bevaring og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion,

som *anerkender* betydningen af at bidrage til virkeliggørelsen af en retfærdig og rimelig international økonomisk orden, der tager hensyn til hele menneskeheden interesser og behov og navnlig til udviklingslandenes særlige interesser og behov, uanset om de er kyst- eller indlandsstater,

som *også anerkender*, at støtte til udviklingslande, der er parter i konventionen, gennem kapacitetsopbygning og udvikling og overførsel af havteknologi er væsentlige elementer for at nå målsætningerne om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion,

som *minder om* De Forenede Nationers erklæring om oprindelige folks rettigheder,

som *bekræfter*, at intet i denne aftale må fortolkes som en indskrænkning eller ophævelse af oprindelige folks eksisterende rettigheder, herunder som fastsat i De Forenede Nationers erklæring om oprindelige folks eller i givet fald lokalsamfunds rettigheder,

som *anerkender* konventionens forpligtelse til så vidt muligt at vurdere de potentielle virkninger for havmiljøet af aktiviteter under en stats jurisdiktion eller kontrol, når staten har rimelig grund til at antage, at sådanne aktiviteter kan forårsage betydelig forurening af eller betydelige og skadelige ændringer i havmiljøet,

som *tager hensyn til* forpligtelsen i konventionen til at træffe alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at forurening fra hændelser eller aktiviteter ikke spreder sig ud over de områder, hvor suveræne rettigheder udøves i overensstemmelse med konventionen,

som *ønsker* at agere som havets vogtere i områder uden for national jurisdiktion på vegne af nuværende og kommende generationer ved at beskytte, pleje og sikre ansvarlig udnyttelse af havmiljøet, opretholde havenes integritet og bevare den iboende værdi af den biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion,

som *anerkender*, at generering af, adgang til og udnyttelse af digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion sammen med en rimelig og retfærdig fordeling af de fordele, der opstår

ved udnyttelsen heraf, bidrager til forskning og innovation og til denne aftales generelle mål,

som *respekterer* alle staters suverænitet, territoriale integritet og politiske uafhængighed,

som *minder om*, at den retlige status for ikke-parter i konventionen eller andre tilknyttede aftaler er underlagt traktatretten,

som *også minder om*, at staterne som fastsat i konventionen er ansvarlige for opfyldelsen af deres internationale forpligtelser vedrørende beskyttelse og bevarelse af havmiljøet og kan drages til ansvar i overensstemmelse med folkeretten,

som *forpligter sig* til at opnå bæredygtig udvikling,

som *stræber efter* at opnå universel deltagelse,

er blevet enige om følgende:

DEL I ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 1 Anvendelse af udtryk

I denne aftale forstås ved:

1. "Områdebaseret forvaltningsværktøj": et værktøj, herunder et beskyttet havområde, for et geografisk afgrænset område, hvorigennem en eller flere sektorer eller aktiviteter forvaltes med henblik på at nå særlige målsætninger for bevarelse og bæredygtig udnyttelse i overensstemmelse med denne aftale.
2. "Områder uden for national jurisdiktion": det åbne hav og området.
3. "Bioteknologi": enhver teknologisk anvendelse, der bruger biologiske systemer, levende organismer eller derivater heraf til at fremstille eller modificere produkter eller processer til specifik brug.
4. "Indsamling in situ" i forbindelse med marine genetiske ressourcer: indsamling eller prøvetagning af marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion.
5. "Konventionen": De Forenede Nationers havretskonvention af 10. december 1982.
6. "Kumulative virkninger": de kombinerede og gradvist stigende virkninger som følge af forskellige aktiviteter, herunder kendte tidligere og nuværende og med rimelighed forudsigelige aktiviteter, eller som følge af gentagelse af lignende aktiviteter over tid, og konsekvenserne af klimaændringer, forsuring af havene og de dermed forbundne virkninger.
7. "Miljøkonsekvensvurdering": en proces til at identificere og evaluere en aktivitets potentielle virkninger som grundlag for beslutningstagningen.
8. "Marine genetiske ressourcer": ethvert materiale af marin vegetabilsk, animalsk, mikrobiel eller anden oprindelse, der indeholder funktionelle arvelighedsenheder af aktuel eller potentiel værdi.
9. "Beskyttet havområde": et geografisk afgrænset havområde, der er udpeget og forvaltes med henblik på at nå specifikke langsigtede bevaringsmålsætninger for den

biologiske mangfoldighed, og som, hvor det er relevant, kan muliggøre bæredygtig udnyttelse, forudsat at det er i overensstemmelse med bevaringsmålsætningerne.

10. "Havteknologi": bl.a. information og data, der leveres i et brugervenligt format, om havvidenskab og relaterede maritime operationer og tjenester, håndbøger, retningslinjer, kriterier, standarder og referencematerialer, prøveudtagnings- og metodeudstyr, observationsfaciliteter og -udstyr til in situ- og laboratorieobservationer, -analyser og -forsøg, computere og computersoftware, herunder modeller og modelleringsteknikker, relateret bioteknologi samt ekspertise, viden, færdigheder, teknisk, videnskabelig og juridisk knowhow og analysemetoder vedrørende bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed.

11. "Part": en stat eller en regional organisation for økonomisk integration, der har givet sit samtykke til at være bundet af denne aftale, og for hvilken aftalen er trådt i kraft.

12. "Regional organisation for økonomisk integration": en organisation oprettet af suveræne stater i et givet geografisk område, som af dets medlemsstater har fået tildelt kompetence på de af denne aftale omfattede områder, og som, efter organisationens egne bestemmelser, er behørigt bemyndiget til at undertegne, ratificere, godkende, acceptere eller tiltræde denne aftale.

13. "Bæredygtig udnyttelse": udnyttelse af bestanddele af den biologiske mangfoldighed på en sådan måde og i et sådant omfang, at det ikke fører til en nedgang i den biologiske mangfoldighed på lang sigt, hvorved mangfoldigheden fortsat kan dække nuværende og kommende generationers behov og opfylde deres ønsker.

14. "Udnyttelse af marine genetiske ressourcer": udføre forskning og udvikling vedrørende den genetiske og/eller biokemiske sammensætning af marine genetiske ressourcer, herunder gennem anvendelse af bioteknologi, som defineret i punkt 3 ovenfor.

Artikel 2

Overordnet mål

Formålet med denne aftale er at sikre bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion på nuværende tidspunkt og på lang sigt gennem effektiv gennemførelse af de relevante bestemmelser i konventionen og yderligere internationalt samarbejde og koordinering.

Artikel 3

Anvendelsesområde

Denne aftale finder anvendelse på områder uden for national jurisdiktion.

Artikel 4

Undtagelser

Denne aftale finder ikke anvendelse på krigsskibe, militærfly eller marinehjelpefartøjer. Med undtagelse af del II finder denne aftale ikke anvendelse på andre skibe eller luftfartøjer, der ejes eller opereres af en part, og som på nuværende tidspunkt kun anvendes til ikkekommerciel offentlig tjeneste. Hver part skal dog ved indførelse af passende foranstaltninger, som ikke må forringe operationerne eller den

operationelle kapacitet for sådanne skibe eller luftfartøjer, der ejes eller drives af den pågældende part, sikre, at sådanne skibe eller luftfartøjer handler på en måde, der, så vidt det er rimeligt og praktisk muligt, er i overensstemmelse med denne aftale.

Artikel 5

Forholdet mellem denne aftale og konventionen og relevante retlige instrumenter og rammer samt relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer

1. Denne aftale fortolkes og anvendes i forbindelse med og på en måde, der er i overensstemmelse med konventionen. Intet i denne aftale indskrænker staters rettigheder, jurisdiktion og pligter i henhold til konventionen, herunder med hensyn til den eksklusive økonomiske zone og kontinentalsoklen inden for og uden for 200 sømil.
2. Denne aftale fortolkes og anvendes på en måde, der ikke underminerer relevante retlige instrumenter og rammer og relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer, og som fremmer sammenhæng og koordinering med disse instrumenter, rammer og organer.
3. Den retlige status for ikke-parter i konventionen eller andre tilknyttede aftaler med hensyn til disse instrumenter berøres ikke af denne aftale.

Artikel 6

Uden indskrænkning

Denne aftale, herunder enhver afgørelse eller henstilling fra partskonferencen eller et af dens underorganer, og enhver handling, foranstaltning eller aktivitet, der gennemføres på grundlag heraf, berører ikke og kan ikke påberåbes som grundlag for hævde eller afvisning af krav om suverænitet, suveræne rettigheder eller jurisdiktion, herunder i forbindelse med tvister herom.

Artikel 7

Generelle principper og fremgangsmåder

For at nå målsætningerne i denne aftale følger parterne følgende principper og tilgange:

- a) princippet om, at forureneren betaler
- b) princippet om menneskehedens fælles arv, som er fastlagt i konventionen
- c) frihed til videnskabelig havforskning sammen med andre frihedsrettigheder på åbent hav
- d) princippet om lighed og en rimelig og retfærdig fordeling af fordele
- e) forsigtighedsprincippet eller forsigtighedstilgangen, alt efter hvad der er relevant
- f) en økosystemtilgang
- g) en integreret tilgang til havforvaltning
- h) en tilgang, der opbygger økosystemernes modstandsdygtighed, herunder over for negative virkninger af klimaændringer og forsuring af havene, og som også

opretholder og genopretter økosystemernes integritet, herunder de kulstofkredsløb, der understøtter havets rolle i klimaet

i) anvendelse af de bedste foreliggende videnskabelige metoder og oplysninger

j) anvendelse af relevant traditionel viden hos oprindelige folk og lokalsamfund i de tilfælde, hvor en sådan foreligger

k) respekt, fremme og hensyntagen til deres respektive forpligtelser, alt efter hvad der er relevant, vedrørende oprindelige folks eller, hvor det er relevant, lokalsamfunds rettigheder, når de træffer foranstaltninger til at håndtere bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion

l) ingen direkte eller indirekte overførsel af skader eller farer fra et område til et andet, og ingen omdannelse af en type forurening til en anden, når der træffes foranstaltninger til at forebygge, reducere og bekæmpe forurening af havmiljøet

m) fuld anerkendelse af de særlige forhold i små udviklingsøstater og i de mindst udviklede lande

n) anerkendelse af de særlige interesser og behov, der findes i udviklingslande uden adgang til havet.

Artikel 8

Internationalt samarbejde

1. Parterne samarbejder inden for rammerne af denne aftale om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion, herunder ved at styrke og fremme samarbejdet med og mellem relevante retlige instrumenter og rammer og relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer med henblik på at nå målsætningerne i denne aftale.

2. Parterne bestræber sig på, hvor det er relevant, at fremme målsætningerne i denne aftale, når de deltager i beslutningstagningen i henhold til andre relevante retlige instrumenter og rammer eller globale, regionale, subregionale eller sektorspecifikke organer.

3. Parterne fremmer internationalt samarbejde om havforskning og om udvikling og overførsel af havteknologi i overensstemmelse med konventionen til støtte for målsætningerne i denne aftale.

DEL II

MARINE GENETISKE RESSOURCER, HERUNDER RIMELIG OG RETFÆRDIG FORDELING AF FORDELE

Artikel 9

Målsætninger

Formålet med denne del er:

a) rimelig og retfærdig fordeling af de fordele, der opstår ved aktiviteter med hensyn til marine genetiske ressourcer og digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion med henblik på

bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion

b) opbygning og udvikling af parternes, især udviklingslandenes, kapacitet, især de mindst udviklede lande, udviklingslande uden adgang til havet, geografisk ugunstigt stillede stater, små udviklingsøstater, afrikanske kyststater, arkipelagstater og udviklingslande i mellemindkomstgruppen, til at gennemføre aktiviteter vedrørende marine genetiske ressourcer og digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion

c) frembringelse af viden, videnskabelig forståelse og teknologisk innovation, herunder gennem udvikling og gennemførelse af videnskabelig havforskning, som grundlæggende bidrag til gennemførelsen af denne aftale

d) udvikling og overførsel af havteknologi i overensstemmelse med denne aftale.

Artikel 10 Anvendelse

1. Bestemmelserne i denne aftale finder anvendelse på aktiviteter vedrørende marine genetiske ressourcer og digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion, der indsamles og genereres efter denne aftales ikrafttræden for den pågældende part. Anvendelsen af bestemmelserne i denne aftale omfatter udnyttelse af marine genetiske ressourcer og digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion, der er indsamlet eller frembragt før ikrafttrædelsen, medmindre en part ved undertegnelsen, ratificeringen, godkendelsen, accepten eller tiltrædelsen af denne aftale skriftligt gør en undtagelse i henhold til artikel 70.

2. Bestemmelserne i denne del finder ikke anvendelse på:

a) fiskeri, der er reguleret i henhold til relevant international ret, og fiskerirelaterede aktiviteter eller

b) fisk eller andre levende marine ressourcer, der vides at være fanget i fiskeri og fiskerirelaterede aktiviteter fra områder uden for national jurisdiktion, medmindre sådanne fisk eller andre levende marine ressourcer er reguleret som udnyttelse i henhold til denne del.

3. Forpligtelserne i denne del finder ikke anvendelse på en parts militære aktiviteter, herunder militære aktiviteter, der udøves af statslige fartøjer og luftfartøjer i ikkekommerciel tjeneste. Forpligtelserne i denne del med hensyn til udnyttelse af marine genetiske ressourcer og digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion finder anvendelse på en parts ikkemilitære aktiviteter.

Artikel 11 Aktiviteter vedrørende marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion

1. Aktiviteter vedrørende marine genetiske ressourcer og digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion kan udføres af alle parter, uanset deres geografiske placering, og af fysiske eller juridiske personer under parternes jurisdiktion. Sådanne aktiviteter udføres i overensstemmelse med denne aftale.

2. Parterne fremmer samarbejdet om alle aktiviteter vedrørende marine genetiske ressourcer og digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion.
3. In situ-indsamling af marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion foretages under behørig hensyntagen til kyststaternes rettigheder og legitime interesser i områder under deres nationale jurisdiktion og under behørig hensyntagen til andre staters interesser i områder uden for national jurisdiktion i overensstemmelse med konventionen. Med henblik herpå bestræber parterne sig på at samarbejde, hvor det er relevant, herunder gennem specifikke retningslinjer for driften af den clearing house-mekanisme, der er fastsat i artikel 51, med henblik på at gennemføre denne aftale.
4. Ingen stat kan gøre krav på eller udøve suverænitet eller suveræne rettigheder over marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion. Et sådant krav eller en sådan udøvelse af suverænitet eller suveræne rettigheder anerkendes ikke.
5. In situ-indsamling af marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion udgør ikke retsgrundlag for krav på nogen del af havmiljøet eller dets ressourcer.
6. Aktiviteter med hensyn til marine genetiske ressourcer og digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion er i alle staters interesse og til gavn for hele menneskeheden, navnlig til gavn for fremme af den videnskabelige viden om menneskeheden og af bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed, idet der tages særlig hensyn til udviklingslandenes interesser og behov.
7. Aktiviteter vedrørende marine genetiske ressourcer og digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion må udelukkende udføres til fredelige formål.

Artikel 12

Meddelelse om aktiviteter med hensyn til marine genetiske ressourcer og digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion

1. Parterne træffer de lovgivningsmæssige, administrative eller politiske foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at oplysninger meddeles clearing house-mekanismen i overensstemmelse med denne del.
2. Følgende oplysninger meddeles clearing house-mekanismen seks måneder — eller så tidligt som muligt — forud for in situ-indsamling af marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion:
 - a) arten af og formålet med indsamlingen, herunder, hvor det er relevant, det eller de programmer, som den er en del af
 - b) genstanden for den forskning eller, hvis dette kendes, de marine genetiske ressourcer, der skal fokuseres på eller indsamles, og de formål, hvortil sådanne ressourcer vil blive indsamlet
 - c) de geografiske områder, hvor indsamlingen skal finde sted
 - d) et resumé af den metode og de midler, der skal anvendes til indsamling, herunder navn, tonnage, fartøjstype og -klasse, videnskabeligt udstyr og/eller anvendte undersøgelsesmetoder

- e) oplysninger om eventuelle andre bidrag til foreslåede større programmer
- f) den forventede dato for forskningsfartøjernes første ankomst og sidste afsejling, eller indsættelsen og fjernelsen af udstyret, alt efter hvad der er relevant
- g) navn(e) på de(n) sponsorerende institution(er) og den person, der er ansvarlig for projektet
- h) muligheder for, at videnskabsfolk fra alle stater, navnlig forskere fra udviklingslande, kan blive involveret i eller deltage i projektet
- i) i hvilket omfang stater, der kan have behov for, og som anmoder om teknisk bistand, navnlig udviklingslande, bør kunne deltage eller være repræsenteret i projektet
- j) en dataforvaltningsplan udarbejdet i overensstemmelse med åben og ansvarlig dataforvaltning under hensyntagen til gældende international praksis.

3. Efter den i stk. 2 ovenfor omhandlede underretning genererer clearing house-mekanismen automatisk en standardiseret "BBNJ"-batchidentifikator (BBNJ = havets biodiversitet i områder uden for national jurisdiktion).

4. Hvis der sker en væsentlig ændring af de oplysninger, der er givet til clearing house-mekanismen forud for den planlagte indsamling, skal de ajourførte oplysninger meddeles clearing house-mekanismen inden for en rimelig frist og senest ved påbegyndelsen af in situ-indsamlingen, når det er praktisk muligt.

5. Parterne sikrer, at følgende oplysninger sammen med den standardiserede "BBNJ"-batchidentifikator meddeles clearing house-mekanismen, så snart de foreligger, dog senest et år efter in situ-indsamlingen af marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion:

- a) det register eller den database, hvor digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer deponeres eller vil blive deponeret
- b) hvor alle marine genetiske ressourcer, der er indsamlet in situ, er eller vil blive deponeret eller opbevaret
- c) en rapport med en detaljeret beskrivelse af det geografiske område, hvorfra de marine genetiske ressourcer er indsamlet, herunder oplysninger om breddegrad, længdegrad og dybde for indsamlingen og, i det omfang de foreligger, resultaterne af den udførte aktivitet
- d) eventuelle nødvendige ajourføringer af dataforvaltningsplanen i henhold til punkt (2) (j) ovenfor.

6. Parterne sikrer, at prøver af marine genetiske ressourcer og digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion, som findes i registre eller databaser under deres jurisdiktion, kan identificeres som hidrørende fra områder uden for national jurisdiktion i overensstemmelse med gældende international praksis og i det omfang, det er praktisk muligt.

7. Parterne sikrer, at datalagre, så vidt det er praktisk muligt, og databaser under deres jurisdiktion hvert andet år udarbejder en samlet rapport om adgang til marine genetiske ressourcer og digital sekvensinformation, der er knyttet til deres standardiserede "BBNJ"-batchidentifikator, og stiller rapporten til rådighed for det udvalg om adgang og fordeling af fordele, der er nedsat i henhold til artikel 15.

8. Hvis marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion og, hvor det er praktisk muligt, de digitale sekvensinformationer om sådanne ressourcer gøres til genstand for udnyttelse, herunder kommerciel udnyttelse, foretaget af fysiske

eller juridiske personer under deres jurisdiktion, sikrer parterne, at følgende oplysninger, herunder den standardiserede "BBNJ"-batchidentifikator, hvis sådanne foreligger, meddeles clearing house-mekanismen, så snart sådanne oplysninger foreligger:

- a) hvor resultaterne af udnyttelsen, såsom publikationer, udstedte patenter, hvis de foreligger og hvis muligt, og udviklede produkter, kan findes
- b) hvis de foreligger, nærmere oplysninger om meddelelsen efter indsamling til clearing house-mekanismen vedrørende de marine genetiske ressourcer, der var genstand for udnyttelsen
- c) hvor den oprindelige stikprøve, der er genstand for udnyttelsen, opbevares
- d) de påtænkte vilkår for adgang til marine genetiske ressourcer og digital sekvensinformation om de marine genetiske ressourcer, der udnyttes, og en dataforvaltningsplan for samme
- e) når de er markedsført, oplysninger, hvis de foreligger, om salg af relevante produkter og eventuel videreudvikling.

Artikel 13

Traditionel viden hos oprindelige folk og lokalsamfund, der er knyttet til marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion

Parterne træffer lovgivningsmæssige, administrative eller politiske foranstaltninger, hvor det er relevant og hensigtsmæssigt, med henblik på at sikre, at der kun opnås adgang til traditionel viden i tilknytning til marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion, som indehaves af oprindelige folk og lokalsamfund, med frit, forudgående og informeret samtykke eller godkendelse og inddragelse af disse oprindelige folk og lokalsamfund. Clearing house-mekanismen kan lette adgangen til denne traditionelle viden. Adgang til og anvendelse af denne traditionelle viden skal ske på gensidigt aftalte vilkår.

Artikel 14

Rimelig og retfærdig fordeling af fordele

1. Fordelene ved aktiviteter med hensyn til marine genetiske ressourcer og digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion fordeles på en retfærdig og retfærdig måde i overensstemmelse med denne del og bidrager til bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion.

2. Ikke-monetære fordele fordeles i overensstemmelse med denne aftale i form af bl.a.:

- a) adgang til prøver og prøveindsamlinger i overensstemmelse med gældende international praksis
- b) adgang til digital sekvensinformation i overensstemmelse med gældende international praksis
- c) åben adgang til søgbare, tilgængelige, interoperable og genanvendelige videnskabelige data (FAIR-data) i overensstemmelse med gældende international praksis og åben og ansvarlig dataforvaltning

d) oplysningerne i meddelelserne sammen med standardiserede "BBNJ"-batchidentifikatorer, leveret i overensstemmelse med artikel 12, i offentligt tilgængelige og søgbare formater

e) overførsel af havteknologi i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i del V i denne aftale

f) kapacitetsopbygning, herunder ved at finansiere forskningsprogrammer, og partnerskabsmuligheder, navnlig direkte relevante og væsentlige, for videnskabsfolk og forskere i forskningsprojekter samt særlige initiativer, navnlig for udviklingslande, under hensyntagen til de særlige forhold i små udviklingsøstater og i de mindst udviklede lande

g) øget teknisk og videnskabeligt samarbejde, navnlig med videnskabsfolk fra og videnskabelige institutioner i udviklingslandene

h) andre former for fordele som fastsat af partskonferencen under hensyntagen til henstillinger fra det udvalg om adgang og fordeling af fordele, der er nedsat i henhold til artikel 15.

3. Parterne træffer de nødvendige lovgivningsmæssige, administrative eller politiske foranstaltninger for at sikre, at marine genetiske ressourcer og digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion sammen med deres standardiserede "BBNJ"-batchidentifikatorer, forudsat at de udnyttes af fysiske eller juridiske personer under deres jurisdiktion, deponeres i offentligt tilgængelige registre og databaser, der opbevares enten nationalt eller internationalt, senest tre år efter påbegyndelsen af en sådan udnyttelse, eller så snart de bliver tilgængelige, under hensyntagen til gældende international praksis.

4. Adgang til marine genetiske ressourcer og digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion i registre og databaser under en parts jurisdiktion kan være underlagt rimelige betingelser som følger:

a) behovet for at bevare de marine genetiske ressourcers fysiske integritet

b) rimelige omkostninger i forbindelse med vedligeholdelse af den relevante genbank, det relevante bioregister eller den relevante database, hvori prøven, dataene eller oplysningerne opbevares

c) rimelige omkostninger, der er forbundet med at give adgang til den eller de marine genetiske ressourcer, data eller oplysninger

d) andre rimelige betingelser i overensstemmelse med målsætningerne i denne aftale samt mulighed for en sådan adgang på de mest retfærdige og fordelagtige vilkår, herunder på gunstige og præferentielle vilkår, for forskere og forskningsinstitutioner fra udviklingslande.

5. De økonomiske fordele ved udnyttelsen af marine genetiske ressourcer og digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion, herunder kommercialisering, skal fordeles rimeligt og retfærdigt gennem den finansielle mekanisme, der er oprettet i henhold til artikel 52, med henblik på bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion.

6. Efter denne aftales ikrafttræden yder udviklede parter årlige bidrag til den særlige fond, der er omhandlet i artikel 52. En parts bidragssats udgør 50 % af partens vurderede bidrag til det budget, som partskonferencen har vedtaget i henhold til artikel 47, stk. 6, litra e). Denne betaling fortsætter, indtil partskonferencen har truffet afgørelse i henhold til stk. 7 nedenfor.

7. Partskonferencen træffer afgørelse om de nærmere bestemmelser for fordeling af de økonomiske fordele ved udnyttelsen af marine genetiske ressourcer og digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion under hensyntagen til henstillingerne fra det udvalg om adgang og fordeling af fordele, der er nedsat i henhold til artikel 15. Hvis alle bestræbelser på at opnå konsensus er udtømt, vedtages en afgørelse med et flertal på tre fjerdedele af de tilstedeværende og stemmeafgivende parter. Betalingerne foretages gennem den særlige fond, der er oprettet i henhold til artikel 52. De nærmere bestemmelser kan omfatte følgende:

- a) milepælsbetalinger
- b) betalinger eller bidrag i forbindelse med markedsføring af produkter, herunder betaling af en procentdel af indtægterne fra salg af produkter
- c) et differentieret gebyr, der betales regelmæssigt, baseret på et sæt forskellige indikatorer, der måler en parts samlede aktivitetsniveau
- d) andre former som besluttet af partskonferencen under hensyntagen til henstillinger fra Udvalget om Adgang og Fordeling af Fordele.

8. En part kan fremsætte en erklæring på det tidspunkt, hvor partskonferencen vedtager de nærmere bestemmelser, om, at disse bestemmelser ikke træder i kraft for den pågældende part i en periode på op til fire år, for at give tid til den nødvendige gennemførelse. En part, som afgiver en sådan erklæring, fortsætter med at foretage den betaling, der er omhandlet i stk. 6, indtil de nye bestemmelser træder i kraft.

9. Når partskonferencen træffer afgørelse om de nærmere bestemmelser for fordeling af de økonomiske fordele ved anvendelsen af digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion i henhold til stk. 7, tager den hensyn til henstillingerne fra Udvalget om Adgang og Fordeling af Fordele, idet den anerkender, at sådanne bestemmelser gensidigt støtter og kan tilpasses andre instrumenter for adgang og fordeling af fordele.

10. Partskonferencen gennemgår og vurderer hvert andet år under hensyntagen til henstillingerne fra det udvalg om adgang og fordeling af fordele, der er nedsat i henhold til artikel 15, de økonomiske fordele ved udnyttelsen af marine genetiske ressourcer og digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion. Den første revision finder sted senest fem år efter denne aftales ikrafttræden. Revisionen skal omfatte overvejelser om de årlige bidrag, der er omhandlet i stk. 6.

11. Parterne træffer de nødvendige lovgivningsmæssige, administrative eller politiske foranstaltninger, alt efter hvad der er relevant, med henblik på at sikre, at fordele, der opstår som følge af aktiviteter vedrørende marine genetiske ressourcer og digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion, der udføres af fysiske eller juridiske personer under deres jurisdiktion, fordeles i overensstemmelse med denne aftale.

Artikel 15

Udvalget om Adgang og Fordeling af Fordele

1. Der nedsættes hermed et udvalg om adgang og fordeling af fordele. Det skal bl.a. tjene som et middel til at fastlægge retningslinjer for fordeling af fordele i overensstemmelse med artikel 14, skabe gennemsigtighed og sikre en rimelig og retfærdig fordeling af både monetære og ikke-monetære fordele.

2. Udvalget om Adgang og Fordeling af Fordele skal bestå af 15 medlemmer med passende kvalifikationer på beslægtede områder for at sikre en effektiv varetagelse af udvalgets opgaver. Medlemmerne udpeges af parterne og vælges af partskonferencen under hensyntagen til kønsbalance og ligelig geografisk fordeling og sikrer, at udviklingslande, herunder de mindst udviklede lande, små udviklingsøstater og udviklingslande, der er indlandsstater, er repræsenteret i udvalget. Kommissoriet og de nærmere bestemmelser for udvalgets arbejde fastlægges af partskonferencen.

3. Udvalget kan fremsætte henstillinger til partskonferencen om spørgsmål vedrørende denne del, herunder om følgende:

a) retningslinjer eller en adfærdskodeks for aktiviteter vedrørende marine genetiske ressourcer og digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion i overensstemmelse med denne del

b) foranstaltninger til gennemførelse af afgørelser truffet i overensstemmelse med denne del

c) satser eller mekanismer til fordeling af pengeydelse i overensstemmelse med artikel 14

d) spørgsmål vedrørende denne del i forbindelse med clearing house-mekanismen

e) spørgsmål vedrørende denne del i forbindelse med den finansielle mekanisme, der er oprettet i henhold til artikel 52

f) alle andre spørgsmål vedrørende denne del, som partskonferencen kan anmode Udvalget om Adgang og Fordeling af Fordele om at behandle.

4. Hver part stiller gennem clearing house-mekanismen de oplysninger, der kræves i henhold til denne aftale, til rådighed for Udvalget om Adgang og Fordeling af Fordele, herunder:

a) lovgivningsmæssige, administrative og politiske foranstaltninger vedrørende adgang og fordeling af fordele

b) kontaktoplysninger og andre relevante oplysninger om nationale kontaktpunkter

c) andre oplysninger, der er nødvendige i henhold til de afgørelser, der træffes af partskonferencen.

5. Udvalget om Adgang og Fordeling af Fordele kan høre og lette udvekslingen af oplysninger med relevante retlige instrumenter og rammer og relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer om aktiviteter under dets mandat, herunder fordeling af fordele, anvendelse af digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer, bedste praksis, værktøjer og metoder, datastyring og indhøstede erfaringer.

6. Udvalget om Adgang og Fordeling af Fordele kan fremsætte henstillinger til partskonferencen vedrørende oplysninger, der er indhentet i henhold til stk. 5 ovenfor.

Artikel 16

Tilsyn og gennemsigtighed

1. Overvågning og gennemsigtighed af aktiviteter vedrørende marine genetiske ressourcer og digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion skal opnås ved underretning af clearing house-mekanismen, ved brug af standardiserede "BBNJ"-batchidentifikatorer i

overensstemmelse med denne del og i overensstemmelse med procedurer vedtaget af partskonferencen som henstillet af Udvalget om Adgang og Fordeling af Fordele.

2. Parterne aflægger regelmæssigt rapport til Udvalget om Adgang og Fordeling af Fordele om deres gennemførelse af bestemmelserne i denne del om aktiviteter vedrørende marine genetiske ressourcer og digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion og om fordeling af fordelene herved i overensstemmelse med denne del.

3. Udvalget om Adgang og Fordeling af Fordele udarbejder en rapport på grundlag af de oplysninger, der er modtaget gennem clearing house-mekanismen, og stiller den til rådighed for parterne, som kan fremsætte bemærkninger. Udvalget om Adgang og Fordeling af Fordele forelægger rapporten, herunder de modtagne bemærkninger, til behandling på partskonferencen. Partskonferencen kan under hensyntagen til henstillingen fra Udvalget om Adgang og Fordeling af Fordele fastlægge passende retningslinjer for gennemførelsen af denne artikel, i forbindelse med hvilken der tages hensyn til parternes nationale kapaciteter og forhold.

DEL III

FORANSTALTNINGER SÅSOM OMRÅDEBASEREDE FORVALTNINGSVÆRKTØJER, HERUNDER BESKYTTEDE HAVOMRÅDER

Artikel 17

Målsætninger

Formålet med denne del er at:

a) bevare og på bæredygtig vis anvende områder, der kræver beskyttelse, herunder gennem etablering af et omfattende system af områdebaserede forvaltningsværktøjer med økologisk repræsentative og velforbundne netværk af beskyttede havområder

b) styrke samarbejdet og koordineringen i anvendelsen af områdebaserede forvaltningsværktøjer, herunder beskyttede havområder, mellem stater, relevante retlige instrumenter og rammer og relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer

c) beskytte, bevare, genoprette og opretholde den biologiske mangfoldighed og økosystemer, herunder med henblik på at øge deres produktivitet og sundhed, og styrke modstandsdygtigheden over for stressfaktorer, herunder dem, der vedrører klimaændringer, forurening af havene og havforurening

d) støtte fødevarerikkerhed og andre socioøkonomiske målsætninger, herunder beskyttelse af kulturelle værdier

e) støtte deltagende udviklingslande, navnlig de mindst udviklede lande, udviklingslande, der er indlandsstater, geografisk ugunstigt stillede stater, små udviklingsøstater, afrikanske kyststater, arkipelagstater og udviklingslande i mellemlandsgruppen, under hensyntagen til de særlige forhold, der gør sig gældende for små udviklingsøstater, gennem kapacitetsopbygning og udvikling og overførsel af havteknologi i forbindelse med udvikling, gennemførelse, overvågning, forvaltning og håndhævelse af områdebaserede forvaltningsværktøjer, herunder beskyttede havområder.

Artikel 18

Geografisk anvendelsesområde

Etablering af områdebaserede forvaltningsværktøjer, herunder beskyttede havområder, må ikke omfatte områder inden for national jurisdiktion og må ikke anvendes som grundlag for at påberåbe sig eller afvise krav på suverænitæt, suveræne rettigheder eller jurisdiktion, herunder i forbindelse med tvister herom. Partskonferencen behandler ikke forslag til afgørelse om indførelse af sådanne områdebaserede forvaltningsværktøjer, herunder beskyttede havområder, og sådanne forslag må under ingen omstændigheder fortolkes som anerkendelse eller ikkeanerkendelse af krav på suverænitæt, suveræne rettigheder eller jurisdiktion.

Artikel 19 Forslag

1. Forslag om etablering af områdebaserede forvaltningsværktøjer, herunder beskyttede havområder, i henhold til denne del indgives af parterne individuelt eller kollektivt til sekretariatet.
2. Parterne samarbejder og hører, hvor det er relevant, relevante interessenter, herunder stater og globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer, samt civilsamfundet, forskersamfundet, den private sektor, oprindelige folk og lokalsamfund med henblik på udarbejdelse af forslag, jf. denne del.
3. Forslagene formuleres på grundlag af de bedste foreliggende videnskabelige metoder og oplysninger og, hvor det er muligt, relevant traditionel viden hos oprindelige folk og lokalsamfund under hensyntagen til forsigtighedsprincippet og en økosystemtilgang.
4. Forslag vedrørende udpegede områder skal omfatte følgende centrale elementer:
 - a) en geografisk eller rumlig beskrivelse af det område, der er genstand for forslaget, med henvisning til de vejledende kriterier, der er anført i bilag I
 - b) oplysninger om de kriterier, der er anført i bilag I, samt eventuelle kriterier, der kan videreudvikles og revideres i overensstemmelse med punkt 5 nedenfor, og som anvendes til at identificere området
 - c) menneskelige aktiviteter i området, herunder oprindelige folks og lokalsamfunds anvendelse, og deres eventuelle indvirkning
 - d) en beskrivelse af havmiljøets tilstand og den biologiske mangfoldighed i det afgrænsede område
 - e) en beskrivelse af de målsætninger for bevaring og, hvor det er relevant, bæredygtig anvendelse, der skal gælde for området
 - f) et udkast til forvaltningsplan, der omfatter de foreslåede foranstaltninger og beskriver de foreslåede overvågnings-, forsknings- og revisionsaktiviteter med henblik på at nå de fastsatte mål
 - g) varigheden af det foreslåede område og eventuelle foranstaltninger
 - h) oplysninger om eventuelle høringer af stater, herunder tilstødende kyststater og/eller eventuelle relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer
 - i) oplysninger om områdebaserede forvaltningsværktøjer, herunder beskyttede havområder, der gennemføres i henhold til relevante retlige instrumenter og rammer og relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer

j) relevant videnskabeligt input og, hvor det er muligt, traditionel viden hos oprindelige folk og lokalsamfund.

5. Vejledende kriterier for identifikation af sådanne områder omfatter, hvor det er relevant, de kriterier, der er anført i bilag I, og kan om nødvendigt videreudvikles og revideres af det videnskabelige og tekniske organ med henblik på partskonferencens behandling og vedtagelse.

6. Det videnskabelige og tekniske organ udarbejder om nødvendigt yderligere krav til forslagernes indhold, herunder de nærmere bestemmelser for anvendelsen af vejledende kriterier, jf. stk. 5, og retningslinjer for forslag, der er omhandlet i stk. 4, litra b), med henblik på overvejelse og vedtagelse af partskonferencen.

Artikel 20

Offentliggørelse og foreløbig gennemgang af forslag

Når sekretariatet har modtaget et skriftligt forslag, gør det forslaget offentligt tilgængeligt og sender det til det videnskabelige og tekniske organ med henblik på en foreløbig gennemgang. Formålet med revisionen er at sikre, at forslaget indeholder de oplysninger, der kræves i henhold til artikel 19, herunder de vejledende kriterier, der er beskrevet i denne del og i bilag I. Resultatet af denne gennemgang offentliggøres og formidles til forslagsstilleren af sekretariatet. Forslagsstilleren videregiver forslaget til sekretariatet under hensyntagen til det videnskabelige og tekniske organs foreløbige gennemgang. Sekretariatet underretter parterne og gør det genformidlede forslag offentligt tilgængeligt og letter konsultationerne i henhold til artikel 21.

Artikel 21

Høringer om og vurdering af forslag

1. Høringer om forslag, der indgives i henhold til artikel 19, skal være inklusive, gennemsigtige og åbne for alle relevante interessenter, herunder stater og globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer samt civilsamfundet, forskersamfundet, oprindelige folk og lokalsamfund.

2. Sekretariatet letter høringerne og indsamler input som følger:

a) stater, navnlig tilgrænsende kyststater, underrettes og opfordres til bl.a. at indgive:

i) synspunkter om forslagens fordele og geografiske anvendelsesområde

ii) ethvert andet relevant videnskabeligt input

iii) oplysninger om eksisterende foranstaltninger eller aktiviteter i tilstødende eller beslægtede områder inden for national jurisdiktion og uden for national jurisdiktion

iv) synspunkter om forslagens potentielle konsekvenser for områder inden for national jurisdiktion

v) eventuelle andre relevante oplysninger

b) organer inden for relevante retlige instrumenter og rammer og relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer skal notificeres og opfordres til bl.a. at indsende:

i) synspunkter om forslagens fordele

- ii) ethvert andet relevant videnskabeligt input
 - iii) oplysninger om eventuelle eksisterende foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til det pågældende instrument, den pågældende ramme eller det pågældende organ for det relevante område eller for tilstødende områder
 - iv) synspunkter vedrørende de aspekter af foranstaltningerne og andre elementer i et udkast til forvaltningsplan, der er identificeret i forslaget, og som henhører under det pågældende organs kompetence
 - v) synspunkter vedrørende eventuelle yderligere relevante foranstaltninger, der falder ind under de pågældende instrumenters, rammers eller organers kompetence
 - vi) eventuelle andre relevante oplysninger
- c) oprindelige folk og lokalsamfund med relevant traditionel viden, forskersamfundet, civilsamfundet og andre relevante interessenter opfordres til bl.a. at indsende:
- i) synspunkter om forslagets fordele
 - ii) ethvert andet relevant videnskabeligt input
 - iii) al relevant traditionel viden hos oprindelige folk og lokalsamfund
 - iv) eventuelle andre relevante oplysninger.
3. Bidrag, der modtages i henhold til stk. 2 ovenfor, gøres offentligt tilgængelige af sekretariatet.
4. I tilfælde, hvor den foreslåede foranstaltning berører områder, der er helt omgivet af staters eksklusive økonomiske zoner, skal forslagsstillerne:
- a) gennemføre målrettede og proaktive høringer, herunder forudgående underretning, med sådanne stater
 - b) tage hensyn til sådanne staters synspunkter og bemærkninger til den foreslåede foranstaltning og give skriftlige svar, der specifikt omhandler sådanne synspunkter og bemærkninger, og, hvis det er relevant, revidere den foreslåede foranstaltning i overensstemmelse hermed.
5. Forslagsstilleren skal tage hensyn til de bidrag, der er modtaget i høringsperioden, samt synspunkter og oplysninger fra det videnskabelige og tekniske organ og, hvis det er relevant, revidere forslaget i overensstemmelse hermed eller reagere på væsentlige bidrag, der ikke er afspejlet i forslaget.
6. Høringsperioden er tidsbegrænset.
7. Det reviderede forslag forelægges for det videnskabelige og tekniske organ, som vurderer forslaget og fremsætter henstillinger til partskonferencen.
8. De nærmere bestemmelser for konsultations- og vurderingsprocessen, herunder varighed, skal om nødvendigt videreudvikles af det videnskabelige og tekniske organ på dets første møde med henblik på partskonferencens behandling og vedtagelse under hensyntagen til de særlige forhold, der gør sig gældende for små udviklingsøstater.

Artikel 22

Etablering af områdebaserede forvaltningsværktøjer, herunder beskyttede havområder

1. Partskonferencen kan eller skal på grundlag af det endelige forslag og udkastet til forvaltningsplan og under hensyntagen til de bidrag og videnskabelige input, der er modtaget under høringsprocessen i henhold til denne del, og den videnskabelige rådgivning og anbefalinger fra det videnskabelige og tekniske organ:

a) skal træffe afgørelser om etablering af områdebaserede forvaltningsværktøjer, herunder beskyttede havområder, og dertil knyttede foranstaltninger

b) kan træffe afgørelser om foranstaltninger, der er forenelige med dem, der er vedtaget ved hjælp af relevante retlige instrumenter og rammer og relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer, i samarbejde og samordning med disse instrumenter, rammer og organer

c) kan, når de foreslåede foranstaltninger falder ind under andre globale, regionale, subregionale eller sektorspecifikke organers kompetence, rette henstillinger til parterne i denne aftale og til globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer med henblik på at fremme vedtagelsen af relevante foranstaltninger gennem sådanne instrumenter, rammer og organer i overensstemmelse med deres respektive mandater.

2. Når partskonferencen træffer afgørelser i henhold til denne artikel, skal den respektere kompetencerne hos, og ikke underminere, relevante retlige instrumenter og rammer og relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer.

3. Partskonferencen sørger for regelmæssige konsultationer for at styrke samarbejdet og koordineringen med og mellem relevante retlige instrumenter og rammer og relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer med hensyn til områdebaserede forvaltningsværktøjer, herunder beskyttede havområder, samt koordinering med hensyn til relaterede foranstaltninger, der vedtages inden for rammerne af sådanne instrumenter og rammer, og af sådanne organer.

4. Hvis det er nødvendigt for at nå målsætningerne og gennemføre denne del, for at fremme internationalt samarbejde og koordinering med hensyn til bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion, kan partskonferencen overveje og, med forbehold af stk. 1 og 2 ovenfor, beslutte at udvikle en mekanisme vedrørende eksisterende områdebaserede forvaltningsværktøjer, herunder beskyttede havområder, der er vedtaget ved hjælp af relevante retlige instrumenter og rammer eller relevante globale, regionale, subregionale eller sektorspecifikke organer.

5. Afgørelser og henstillinger, der vedtages af partskonferencen i overensstemmelse med denne del, må ikke undergrave effektiviteten af foranstaltninger, der vedtages på områder inden for national jurisdiktion, og skal træffes under behørig hensyntagen til alle staters rettigheder og pligter i overensstemmelse med konventionen. I tilfælde, hvor de foranstaltninger, der foreslås i henhold til denne del, vil påvirke eller med rimelighed kan forventes at påvirke de overliggende farvande over havbunden og undergrunden i submarine områder, som en kyststat udøver suveræne rettigheder over i henhold til konventionen, skal sådanne foranstaltninger tage behørigt hensyn til disse kyststats suveræne rettigheder. Med henblik herpå afholdes der konsultationer i overensstemmelse med bestemmelserne i denne del.

6. I tilfælde, hvor et områdebaseret forvaltningsværktøj, herunder et beskyttet havområde, der er oprettet i henhold til denne del, efterfølgende helt eller delvist falder ind under en kyststats nationale jurisdiktion, ophører den del, der falder ind under national jurisdiktion, straks med at være i kraft. Den del, der forbliver på områder uden for national jurisdiktion, forbliver i kraft, indtil partskonferencen på sit

efterfølgende møde gennemgår og beslutter, om det områdebaserede forvaltningsværktøj, herunder et beskyttet havområde, skal ændres eller tilbagekaldes, hvis det er nødvendigt.

7. Efter oprettelse af eller ændring af et relevant retligt instrument, en relevant retlig ramme eller et relevant globalt, regionalt, subregionalt eller sektorspecifikt organ forbliver ethvert områdebaseret forvaltningsværktøj, herunder et beskyttet havområde, eller tilknyttede foranstaltninger, der vedtages af partskonferencen i henhold til denne del, og som efterfølgende helt eller delvis falder ind under kompetencen for et sådant instrument, en sådan ramme eller et sådant organ, i kraft, indtil partskonferencen reviderer og beslutter i tæt samarbejde og koordinering med det pågældende instrument, den pågældende ramme eller det pågældende organ at opretholde, ændre eller tilbagekalde det områdebaserede forvaltningsredskab, herunder et beskyttet havområde, og dertil knyttede foranstaltninger, alt efter hvad der er relevant.

Artikel 23

Beslutningstaging

1. Afgørelser og henstillinger i henhold til denne del træffes som hovedregel ved konsensus.

2. Hvis der ikke opnås enighed, træffes afgørelser og henstillinger i henhold til denne del med tre fjerdedeles flertal af de tilstedeværende og stemmeafgivende parter, inden partskonferencen med to tredjedeles flertal af de tilstedeværende og stemmeafgivende parter beslutter, at alle bestræbelser på at opnå enighed er udtømt.

3. Afgørelser, der træffes i henhold til denne del, træder i kraft 120 dage efter det møde i partskonferencen, hvor de blev truffet, og er bindende for alle parter.

4. Inden for den periode på 120 dage, der er fastsat i stk. 3, kan enhver part ved skriftlig meddelelse til sekretariatet gøre indsigelse mod en afgørelse, der er vedtaget i henhold til denne del, og denne afgørelse er ikke bindende for den pågældende part. En indsigelse mod en afgørelse kan til enhver tid trækkes tilbage ved skriftlig meddelelse til sekretariatet, og afgørelsen er derefter bindende for den pågældende part 90 dage efter datoen for meddelelsen om, at indsigelsen er trukket tilbage.

5. En part, der gør indsigelse i henhold til stk. 4, skal på det tidspunkt, hvor den gør indsigelse, skriftligt forelægge sekretariatet en redegørelse for grundene til indsigelsen, som skal være baseret på en eller flere af følgende grunde:

a) afgørelsen er uforenelig med denne aftale eller med den indsigende parts rettigheder og pligter i overensstemmelse med konventionen

b) afgørelsen indebærer en formel eller faktisk uberettiget forskelsbehandling af den indsigende part

c) parten kan ikke i praksis efterkomme afgørelsen på tidspunktet for indsigelsen efter at have gjort alle rimelige bestræbelser på at gøre det.

6. En part, der gør indsigelse i henhold til stk. 4, skal i det omfang, det er praktisk muligt, vedtage alternative foranstaltninger eller fremgangsmåder, der i virkning svarer til den afgørelse, som den har gjort indsigelse imod, og må ikke vedtage foranstaltninger eller foretage handlinger, der ville underminere effektiviteten af den afgørelse, som den har gjort indsigelse imod, medmindre sådanne foranstaltninger eller handlinger er væsentlige for udøvelsen af den indsigende parts rettigheder og pligter i overensstemmelse med konventionen.

7. Den indsigende part aflægger rapport til partskonferencens næste ordinære møde efter meddelelsen i henhold til stk. 4 ovenfor og derefter med jævne mellemrum om gennemførelsen af stk. 6 ovenfor for at informere om overvågningen og revisionen i henhold til artikel 26.

8. En indsigelse mod en afgørelse truffet i overensstemmelse med stk. 4 ovenfor kan kun genfremsættes, hvis den indsigende part fortsat finder det nødvendigt, hvert tredje år efter afgørelsens ikrafttræden ved skriftlig meddelelse til sekretariatet. En sådan skriftlig meddelelse skal indeholde en redegørelse for grundene til den oprindelige indsigelse.

9. Hvis der ikke modtages nogen meddelelse om genfremsættelse i henhold til stk. 8, betragtes indsigelsen som automatisk trukket tilbage, og afgørelsen er derfor bindende for den pågældende part 120 dage efter, at indsigelsen automatisk trækkes tilbage. Sekretariatet underretter parten herom 60 dage før den dato, hvor indsigelsen automatisk trækkes tilbage.

10. Partskonferencens afgørelser, der vedtages i henhold til denne del, og indsigelser mod disse afgørelser offentliggøres af sekretariatet og fremsendes til alle stater og relevante retlige instrumenter og rammer og relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer.

Artikel 24 **Nødforanstaltninger**

1. Partskonferencen træffer afgørelse om at vedtage foranstaltninger i områder uden for national jurisdiktion, der om nødvendigt skal anvendes i nødsituationer, når et naturfænomen eller en menneskeskabt katastrofe har forårsaget eller sandsynligvis vil forårsage alvorlig eller uoprettelig skade på havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion, for at sikre, at den alvorlige eller uoprettelige skade ikke forværres.

2. Foranstaltninger, der vedtages i henhold til denne artikel, anses kun for nødvendige, hvis den alvorlige eller uoprettelige skade efter høring af relevante retlige instrumenter eller rammer eller relevante globale, regionale, subregionale eller sektorspecifikke organer ikke kan håndteres rettidigt ved anvendelse af de øvrige artikler i denne aftale eller ved en relevant retsakt eller ramme eller af et relevant globalt, regionalt, subregionalt eller sektorspecifikt organ.

3. Foranstaltninger, der vedtages i nødsituationer, baseres på den bedste foreliggende forskning og de bedste foreliggende videnskabelige oplysninger og, hvor det er muligt, relevant traditionel viden hos oprindelige folk og lokalsamfund, og tager hensyn til forsigtighedsprincippet. Sådanne foranstaltninger kan foreslås af parterne eller anbefales af det videnskabelige og tekniske organ og kan vedtages i perioderne mellem møderne. Foranstaltningerne er midlertidige og skal tages op til fornyet overvejelse på partskonferencens næste møde efter vedtagelsen.

4. Foranstaltningerne ophører to år efter deres ikrafttræden eller afsluttes tidligere end dette af partskonferencen, når de erstattes af områdebaserede forvaltningsværktøjer, herunder beskyttede havområder, og dertil knyttede foranstaltninger, der er fastlagt i overensstemmelse med denne del, eller af foranstaltninger vedtaget ved hjælp af en relevant retsakt eller ramme eller et relevant globalt, regionalt, subregionalt eller sektormæssigt organ eller af en afgørelse truffet af partskonferencen, når de omstændigheder, der nødvendiggjorde foranstaltningen, ikke længere gør sig gældende.

5. Det videnskabelige og tekniske organ udarbejder om nødvendigt procedurer og retningslinjer for indførelse af hasteforanstaltninger, herunder konsultationsprocedurer, med henblik på drøftelse og vedtagelse på partskonferencen så hurtigt som muligt. Sådanne procedurer skal være inklusive og gennemsigtige.

Artikel 25

Gennemførelse

1. Parterne sikrer, at aktiviteter under deres jurisdiktion eller kontrol, der finder sted i områder uden for national jurisdiktion, gennemføres i overensstemmelse med de afgørelser, der vedtages i henhold til denne del.

2. Intet i denne aftale er til hinder for, at en part vedtager strengere foranstaltninger over for sine statsborgere og fartøjer eller med hensyn til aktiviteter under dens jurisdiktion eller kontrol ud over dem, der vedtages i henhold til denne del, i overensstemmelse med folkeretten og til støtte for målsætningerne i aftalen.

3. Gennemførelsen af de foranstaltninger, der vedtages i henhold til denne del, bør ikke medføre en uforholdsmæssig stor byrde for parter, der er små udviklingsøstater eller de mindst udviklede lande, hverken direkte eller indirekte.

4. Parterne fremmer, hvor det er relevant, vedtagelsen af foranstaltninger inden for rammerne af relevante retlige instrumenter og rammer og relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer, som de er medlemmer af, for at støtte gennemførelsen af de afgørelser og henstillinger, som partskonferencen har truffet i henhold til denne del.

5. Parterne tilskynder de stater, der har ret til at blive parter i denne aftale, navnlig dem, hvis aktiviteter, fartøjer eller statsborgere opererer i et område, der er omfattet af et etableret områdebaseret forvaltningsværktøj, herunder et beskyttet havområde, til at vedtage foranstaltninger til støtte for partskonferencens afgørelser og henstillinger om områdebaserede forvaltningsværktøjer, herunder beskyttede havområder, der er oprettet i henhold til denne del.

6. En part, der ikke er part i eller deltager i et relevant retligt instrument eller en relevant retlig ramme, eller ikke er medlem af et relevant globalt, regionalt, subregionalt eller sektorielt organ, og som ikke på anden måde accepterer at anvende de foranstaltninger, der er fastsat i henhold til sådanne instrumenter og rammer og af sådanne organer, fritages ikke for forpligtelsen til i overensstemmelse med konventionen og denne aftale at samarbejde om bevaring og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion.

Artikel 26

Overvågning og revision

1. Parterne aflægger hver for sig eller i fællesskab rapport til partskonferencen om gennemførelsen af områdebaserede forvaltningsværktøjer, herunder beskyttede havområder, der er oprettet i henhold til denne del og dertil knyttede foranstaltninger. Sådanne rapporter samt de oplysninger og den gennemgang, der er omhandlet i henholdsvis stk. 2 og 3 nedenfor, gøres offentligt tilgængelige af sekretariatet.

2. De relevante retlige instrumenter og rammer og relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer opfordres til at give partskonferencen oplysninger om gennemførelsen af foranstaltninger, som de har vedtaget for at nå målene for områdebaserede forvaltningsværktøjer, herunder beskyttede havområder, der er oprettet i henhold til denne del.

3. Områdebaserede forvaltningsværktøjer, herunder beskyttede havområder, der er oprettet i henhold til denne del, herunder relaterede foranstaltninger, overvåges og revideres regelmæssigt af det videnskabelige og tekniske organ under hensyntagen til de rapporter og oplysninger, der er omhandlet i henholdsvis stk. 1 og 2 ovenfor.

4. I forbindelse med den revision, der er omhandlet i stk. 3 ovenfor, vurderer det videnskabelige og tekniske organ effektiviteten af områdebaserede forvaltningsværktøjer, herunder beskyttede havområder, der er oprettet i henhold til denne del, herunder relaterede foranstaltninger og de fremskridt, der er gjort med hensyn til at nå deres mål, og yder rådgivning og henstillinger til partskonferencen.

5. Efter revisionen træffer partskonferencen om nødvendigt afgørelser eller henstillinger om ændring, udvidelse eller tilbagekaldelse af områdebaserede forvaltningsværktøjer, herunder beskyttede havområder, og alle dertil knyttede foranstaltninger, der vedtages af partskonferencen, på grundlag af den bedste foreliggende forskning og de bedste foreliggende videnskabelige oplysninger og, hvor det er muligt, relevant traditionel viden hos oprindelige folk og lokalsamfund under hensyntagen til forsigtighedstilgangen og en økosystemtilgang.

DEL IV MILJØKONSEKVENSVURDERING

Artikel 27 Målsætninger

Formålet med denne del er at:

- a) gennemføre konventionens bestemmelser om miljøkonsekvensvurdering for områder uden for national jurisdiktion ved at fastlægge procedurer, tærskler og andre krav til parternes gennemførelse og rapportering af vurderinger
- b) sikre, at aktiviteter, der er omfattet af denne del, vurderes og udføres for at forebygge, afbøde og håndtere betydelige skadelige virkninger med henblik på at beskytte og bevare havmiljøet
- c) støtte overvejelserne om kumulative virkninger og virkninger på områder inden for national jurisdiktion
- d) sørge for strategiske miljøvurderinger
- e) opnå en sammenhængende ramme for miljøkonsekvensvurdering af aktiviteter i områder uden for national jurisdiktion
- f) opbygge og styrke kapaciteten hos parterne, navnlig de deltagende udviklingslande, og navnlig de mindst udviklede lande, udviklingslande, der er indlandsstater, geografisk ugunstigt stillede stater, små udviklingsøstater, afrikanske kyststater, arkipelagstater og udviklingslande i mellemindkomstgruppen, til at udarbejde, gennemføre og evaluere miljøkonsekvensvurderinger og strategiske miljøvurderinger til støtte for målsætningerne i denne aftale.

Artikel 28 Forpligtelse til at foretage miljøkonsekvensvurderinger

1. Parterne sikrer, at de potentielle virkninger for havmiljøet af planlagte aktiviteter under deres jurisdiktion eller kontrol, der finder sted i områder uden for national jurisdiktion, vurderes som beskrevet i denne del, inden de godkendes.

2. Hvis en part med jurisdiktion eller kontrol over en planlagt aktivitet, der skal udføres i havområder under national jurisdiktion, fastslår, at aktiviteten kan forårsage væsentlig forurening af eller betydelige og skadelige ændringer i havmiljøet i områder uden for national jurisdiktion, skal den pågældende part sikre, at der foretages en miljøkonsekvensvurdering af en sådan aktivitet i overensstemmelse med denne del, eller at der foretages en miljøkonsekvensvurdering i henhold til partens nationale proces. En part, der foretager en sådan vurdering i forbindelse med sin nationale proces, skal:

- a) rettidigt stille relevante oplysninger til rådighed gennem clearing house-mekanismen under den nationale proces
- b) sikre, at aktiviteten overvåges på en måde, der er i overensstemmelse med kravene i den nationale proces
- c) sikre, at miljøkonsekvensvurderingsrapporter og eventuelle relevante overvågningsrapporter stilles til rådighed gennem clearing house-mekanismen som fastsat i denne aftale.

3. Ved modtagelsen af de oplysninger, som er omhandlet i stk. 2, litra a), kan det videnskabelige og tekniske organ fremsætte bemærkninger til den part, der har jurisdiktion eller kontrol over den planlagte aktivitet.

Artikel 29

Forholdet mellem denne aftale og miljøkonsekvensvurderingsprocesser i henhold til relevante retlige instrumenter og rammer og relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer

1. Parterne fremmer anvendelsen af miljøkonsekvensvurderinger og vedtagelsen og gennemførelsen af de standarder og/eller retningslinjer, der er udarbejdet i henhold til artikel 38, i relevante retlige instrumenter og rammer og relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer, som de er medlemmer af.

2. Partskonferencen udvikler mekanismer i henhold til denne del for det videnskabelige og tekniske organ til at samarbejde med relevante retlige instrumenter og rammer og relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer, der regulerer aktiviteter på områder uden for national jurisdiktion eller beskytter havmiljøet.

3. Når det videnskabelige og tekniske organ i henhold til artikel 38 udarbejder eller ajourfører standarder eller retningslinjer for gennemførelse af miljøkonsekvensvurderinger af aktiviteter på områder uden for national jurisdiktion, der udøves af parter i denne aftale, samarbejder det om nødvendigt med relevante retlige instrumenter og rammer og relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer.

4. Det er ikke nødvendigt at foretage en screening eller en miljøkonsekvensvurdering af en planlagt aktivitet i områder uden for national jurisdiktion, hvis den part, der har jurisdiktion eller kontrol over den planlagte aktivitet, konkluderer:

- a) at de potentielle virkninger af den planlagte aktivitet eller aktivitetskategori er blevet vurderet i overensstemmelse med kravene i andre relevante retlige instrumenter eller rammer eller af relevante globale, regionale, subregionale eller sektorspecifikke organer

- b) at:

- i) den vurdering, der allerede er foretaget for den planlagte aktivitet, svarer til den, der kræves i henhold til denne del, og resultaterne af vurderingen tages i betragtning eller
 - ii) reglerne eller standarderne i de relevante retlige instrumenter eller rammer eller relevante globale, regionale, subregionale eller sektorspecifikke organer, der følger af vurderingen, blev udformet med henblik på at forebygge, afbøde eller håndtere potentielle virkninger under tærsklen for miljøkonsekvensvurderinger i henhold til denne del, og at de er blevet overholdt.
5. Når der er foretaget en miljøkonsekvensvurdering af en planlagt aktivitet i områder uden for national jurisdiktion i henhold til en relevant retsakt eller ramme eller et relevant globalt, regionalt, subregionalt eller sektorspecifikt organ, sikrer den pågældende part, at miljøkonsekvensvurderingsrapporten offentliggøres via clearing house-mekanismen.
6. Medmindre de planlagte aktiviteter, der opfylder kriterierne i stk. 4, litra b), nr. i), ovenfor er genstand for overvågning og revision i henhold til en relevant retsakt eller ramme eller et relevant globalt, regionalt, subregionalt eller sektorspecifikt organ, overvåger og gennemgår parterne aktiviteterne og sikrer, at overvågnings- og revisionsrapporterne offentliggøres via clearing house-mekanismen.

Artikel 30

Tærskler og faktorer for gennemførelse af miljøkonsekvensvurderinger

1. Når en planlagt aktivitet kan have mere end en mindre eller forbigående virkning på havmiljøet, eller virkningerne af aktiviteten er ukendte eller mangelfuldt forstået, foretager den part, som har jurisdiktion eller kontrol over aktiviteten, en screening af aktiviteten i henhold til artikel 31 ved hjælp af de faktorer, der er anført i stk. 2 nedenfor, og
- a) screeningen skal være tilstrækkelig detaljeret til, at parten kan vurdere, om den har rimelig grund til at antage, at den planlagte aktivitet kan forårsage væsentlig forurening af eller betydelige og skadelige ændringer i havmiljøet, og den skal omfatte:
 - i) en beskrivelse af den planlagte aktivitet, herunder dens formål, placering, varighed og intensitet og
 - ii) en indledende analyse af de potentielle virkninger, herunder hensyntagen til kumulative virkninger og, hvor det er relevant, alternativer til den planlagte aktivitet
 - b) hvis det på grundlag af screeningen fastslås, at parten har rimelig grund til at antage, at aktiviteten kan forårsage væsentlig forurening af eller betydelige og skadelige ændringer i havmiljøet, gennemføres der en miljøkonsekvensvurdering i overensstemmelse med bestemmelserne i denne del.
2. Ved afgørelsen af, om planlagte aktiviteter under deres jurisdiktion eller kontrol opfylder tærsklen i stk. 1, tager parterne hensyn til følgende ikkeudtømmende faktorer:
- a) typen af og den teknologi, der anvendes til aktiviteten, og den måde, hvorpå den skal gennemføres
 - b) aktivitetens varighed

- c) den lokalitet, hvor aktiviteten finder sted
- d) lokalitetens karakteristika og økosystem (herunder områder af særlig økologisk eller biologisk betydning eller sårbarhed)
- e) aktivitetens potentielle virkninger, herunder de potentielle kumulative virkninger og de potentielle virkninger på områder inden for national jurisdiktion
- f) i hvilket omfang aktivitetens virkninger er ukendte eller forbundet med usikkerhed
- g) andre relevante økologiske eller biologiske kriterier.

Artikel 31

Procedure for miljøkonsekvensvurderinger

1. Parterne sikrer, at proceduren for gennemførelse af en miljøkonsekvensvurdering i henhold til denne del omfatter følgende trin:

a) *Screening*. Parterne foretager en rettidig screening for at fastslå, om der er behov for en miljøkonsekvensvurdering af en planlagt aktivitet under deres jurisdiktion eller kontrol i overensstemmelse med artikel 30, og gør deres afgørelse offentligt tilgængelig:

i) Hvis en part fastslår, at en miljøkonsekvensvurdering ikke er påkrævet for en planlagt aktivitet under dens jurisdiktion eller kontrol, skal den gøre relevante oplysninger, herunder i henhold til artikel 30, stk. 1, litra a), offentligt tilgængelige via clearing house-mekanismen i henhold til denne aftale

ii) En part kan på grundlag af de bedste foreliggende videnskabelige metoder og oplysninger og, hvor det er muligt, relevant traditionel viden hos oprindelige folk og lokalsamfund registrere sine synspunkter om de potentielle virkninger af en planlagt aktivitet, som der er truffet en afgørelse om i overensstemmelse med litra a), nr. i), over for den part, der traf afgørelsen, og det videnskabelige og tekniske organ senest 40 dage efter offentliggørelsen heraf

iii) Hvis den part, der registrerede sine synspunkter, gav udtryk for betænkeligheder med hensyn til de potentielle virkninger af en planlagt aktivitet, som afgørelsen blev truffet om, skal den part, som traf afgørelsen, tage hensyn til sådanne betænkeligheder og tage sin afgørelse op til fornyet overvejelse

iv) På baggrund af de betænkeligheder, der er registreret af en part i henhold til litra a), nr. ii), skal det videnskabelige og tekniske organ overveje og kan evaluere de potentielle virkninger af den planlagte aktivitet på grundlag af de bedste foreliggende videnskabelige metoder og oplysninger og, hvor det er muligt, relevant traditionel viden hos oprindelige folk og lokalsamfund, og kan, hvis det er relevant, fremsætte henstillinger til den part, der traf afgørelsen, efter at have givet den pågældende part mulighed for at reagere på de registrerede betænkeligheder og under hensyntagen til et sådant svar

v) Den part, der traf afgørelsen i henhold til litra a), nr. i), skal tage hensyn til eventuelle henstillinger fra det videnskabelige og tekniske organ

vi) Registrering af synspunkter og henstillinger fra det videnskabelige og tekniske organ gøres offentligt tilgængelige, herunder gennem clearing house-mekanismen

b) *Afgrænsning*. Parterne sikrer, at de vigtigste miljømæssige og eventuelle tilknyttede virkninger, såsom økonomiske, sociale, kulturelle og sundhedsmæssige

virksomheder, herunder potentielle kumulative virkninger og virkninger i områder inden for national jurisdiktion, samt eventuelle alternativer til den planlagte aktivitet, der skal indgå i de miljøkonsekvensvurderinger, der skal gennemføres i henhold til denne del, identificeres. Omfanget defineres på grundlag af de bedste foreliggende videnskabelige metoder og oplysninger og, hvor det er muligt, relevant traditionel viden hos oprindelige folk og lokalsamfund

c) Konsekvensanalyse og evaluering. Parterne sikrer, at virkningerne af planlagte aktiviteter, herunder kumulative virkninger og virkninger på områder inden for national jurisdiktion, vurderes og evalueres på grundlag af de bedste foreliggende videnskabelige metoder og oplysninger og, hvor det er muligt, relevant traditionel viden hos oprindelige folk og lokalsamfund

d) Forebyggelse, afbødning og håndtering af potentielle negative virkninger. Parterne sikrer, at:

i) Foranstaltninger til forebyggelse, afbødning og håndtering af potentielle negative virkninger af de planlagte aktiviteter under deres jurisdiktion eller kontrol identificeres og analyseres for at undgå betydelige negative virkninger. Sådanne foranstaltninger kan omfatte overvejelser om alternativer til den planlagte aktivitet under deres jurisdiktion eller kontrol

ii) Hvor det er relevant, indarbejdes disse foranstaltninger i en miljøledelsesplan

e) Parterne sikrer offentlig anmeldelse og høring i overensstemmelse med artikel 32

f) Parterne sikrer, at der udarbejdes og offentliggøres en miljøkonsekvensvurderingsrapport i overensstemmelse med artikel 33.

2. Parterne kan foretage fælles miljøkonsekvensvurderinger, navnlig for så vidt angår planlagte aktiviteter under små udviklingsøstaters jurisdiktion eller kontrol.

3. Der oprettes en liste over eksperter under det videnskabelige og tekniske organ. Parter med kapacitetsbegrænsninger kan anmode om rådgivning og bistand fra disse eksperter til at gennemføre og evaluere screeninger og miljøkonsekvensvurderinger for en planlagt aktivitet under deres jurisdiktion eller kontrol. Eksperterne kan ikke udpeges til en anden del af miljøkonsekvensvurderingen af den samme aktivitet. Den part, der anmodede om rådgivning og bistand, sikrer, at sådanne miljøkonsekvensvurderinger forelægges den til gennemgang og beslutningstagning.

Artikel 32

Offentlig meddelelse og høring

1. Parterne sikrer rettidig offentlig underretning om en planlagt aktivitet, herunder ved offentliggørelse via clearing house-mekanismen og via sekretariatet, og planlagte og effektive tidsbegrænsede muligheder, så vidt det er praktisk muligt, for deltagelse af alle stater, navnlig tilstødende kyststater og alle andre stater, der støder op til aktiviteten, når de potentielt er de mest berørte stater, og interessenter i miljøkonsekvensvurderingsprocessen. Notifikation og muligheder for deltagelse, herunder gennem fremsættelse af bemærkninger, skal finde sted under hele miljøkonsekvensvurderingsprocessen, alt efter hvad der er relevant, herunder i forbindelse med fastlæggelsen af omfanget af en miljøkonsekvensvurdering i henhold til artikel 31, stk. 1, litra b), og når der er udarbejdet et udkast til miljøkonsekvensvurdering i henhold til artikel 33, inden der træffes afgørelse om, hvorvidt aktiviteten skal godkendes.
2. De stater, der potentielt er mest berørt, fastlægges under hensyntagen til arten og de potentielle virkninger for havmiljøet af den planlagte aktivitet og omfatter:
 - a) kyststater, hvis udøvelse af suveræne rettigheder med henblik på udforskning, udnyttelse, bevarelse eller forvaltning af naturressourcer med rimelighed kan formodes at være berørt af aktiviteten
 - b) stater, der på området for den planlagte aktivitet udøver menneskelige aktiviteter, herunder økonomiske aktiviteter, som med rimelighed kan formodes at være berørt.
3. Interessenterne i denne proces omfatter oprindelige folk og lokalsamfund med relevant traditionel viden, relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer, civilsamfundet, det videnskabelige samfund og offentligheden.
4. Offentlig underretning og høring skal i overensstemmelse med artikel 48, stk. 3, være inklusiv og gennemsigtig, gennemføres rettidigt og være målrettet og proaktiv, når små udviklingsøstater inddrages.
5. Væsentlige bemærkninger, der modtages under høringsprocessen, herunder fra tilgrænsende kyststater og andre stater, som støder op til den planlagte aktivitet, når de potentielt er mest berørte stater, skal tages i betragtning og besvares eller behandles af parterne. Parterne skal tage særligt hensyn til bemærkninger vedrørende potentielle virkninger på områder inden for national jurisdiktion og give skriftlige svar, hvor det er relevant, specifikt vedrørende sådanne bemærkninger, herunder vedrørende eventuelle yderligere foranstaltninger, der har til formål at imødegå disse potentielle virkninger. Parterne offentliggør de modtagne bemærkninger og svarene eller beskrivelserne af, hvordan de er blevet behandlet.
6. Hvis en planlagt aktivitet berører områder af det åbne hav, der er helt omgivet af staters eksklusive økonomiske zoner, skal parterne:
 - a) Gennemføre målrettede og proaktive høringer, herunder forudgående underretning, med sådanne omkringliggende stater
 - b) Overveje synspunkterne og kommentarerne fra de omkringliggende stater om den planlagte aktivitet og give skriftlige svar, der specifikt omhandler sådanne synspunkter og kommentarer, og, hvor det er relevant, revidere den planlagte aktivitet i overensstemmelse hermed.
7. Parterne sikrer adgang til oplysninger vedrørende miljøkonsekvensvurderingen i henhold til denne aftale. Uanset dette er parterne ikke forpligtet til at videregive

fortrolige eller ejendomsretligt beskyttede oplysninger. Det skal angives i offentlige dokumenter, hvis fortrolige eller ejendomsretligt beskyttede oplysninger er blevet redigeret.

Artikel 33

Miljøkonsekvensvurderingsrapporter

1. Parterne sikrer, at der udarbejdes en miljøkonsekvensvurderingsrapport med henblik på en sådan vurdering i henhold til denne del.
2. Miljøkonsekvensvurderingsrapporten skal som minimum indeholde følgende oplysninger: en beskrivelse af den planlagte aktivitet, herunder dens beliggenhed en beskrivelse af resultaterne af screeningsundersøgelsen en referencevurdering af det havmiljø, der kan blive berørt en beskrivelse af potentielle virkninger, herunder potentielle kumulative virkninger og eventuelle virkninger på områder inden for national jurisdiktion en beskrivelse af potentielle forebyggelses-, afbødnings- og forvaltningsforanstaltninger en beskrivelse af usikkerheder og huller i viden oplysninger om den offentlige høringsproces en beskrivelse af overvejelserne om rimelige alternativer til den planlagte aktivitet en beskrivelse af opfølgende foranstaltninger, herunder en miljøledelsesplan samt et ikke-teknisk resumé.
3. Parten stiller udkastet til miljøkonsekvensvurderingsrapport til rådighed gennem clearing house-mekanismen under den offentlige høringsproces for at give det videnskabelige og tekniske organ mulighed for at overveje og evaluere rapporten.
4. Det videnskabelige og tekniske organ kan, hvis det er relevant og rettidigt, fremsætte bemærkninger til parten om udkastet til miljøkonsekvensvurderingsrapporten. Parten tager hensyn til eventuelle bemærkninger fra det videnskabelige og tekniske organ.
5. Parterne offentliggør miljøkonsekvensvurderingsrapporterne, herunder gennem clearing house-mekanismen. Sekretariatet sikrer, at alle parter underrettes rettidigt, når rapporter offentliggøres via clearing house-mekanismen.
6. Endelige miljøkonsekvensvurderingsrapporter behandles af det videnskabelige og tekniske organ på grundlag af relevant praksis, procedurer og viden i henhold til denne aftale med henblik på udarbejdelse af retningslinjer, herunder fastlæggelse af bedste praksis.
7. Det videnskabelige og tekniske organ overvejer og gennemgår på grundlag af relevant praksis, procedurer og viden i henhold til denne aftale et udvalg af de offentliggjorte oplysninger, der anvendes i screeningsprocessen til at træffe afgørelse om, hvorvidt der skal foretages en miljøkonsekvensvurdering i overensstemmelse med artikel 30 og 31, med henblik på at udarbejde retningslinjer, herunder fastlæggelse af bedste praksis.

Artikel 34

Beslutningstaging

1. En part, under hvis jurisdiktion eller kontrol en planlagt aktivitet henhører, er ansvarlig for at afgøre, om den kan fortsætte.
2. Ved afgørelsen af, om den planlagte aktivitet kan fortsætte i henhold til denne del, skal der fuldt ud tages hensyn til en miljøkonsekvensvurdering, der er gennemført i overensstemmelse med denne del. En afgørelse om at godkende den planlagte aktivitet under en parts jurisdiktion eller kontrol træffes først, når parten under hensyntagen til afbødnings- eller forvaltningsforanstaltninger har fastslået, at den har

truffet alle rimelige foranstaltninger for at sikre, at aktiviteten kan udføres på en måde, der er forenelig med forebyggelsen af betydelige skadelige virkninger på havmiljøet.

3. Beslutningsdokumenterne skal indeholde en klar beskrivelse af eventuelle godkendelsesbetingelser i forbindelse med afbødende foranstaltninger og opfølgende krav. Beslutningsdokumenter skal offentliggøres, herunder gennem clearing house-mekanismen.

4. Efter anmodning fra en part kan partskonferencen yde rådgivning og bistand til den pågældende part ved afgørelsen af, om en planlagt aktivitet under dens jurisdiktion eller kontrol kan gennemføres.

Artikel 35

Overvågning af virkningerne af godkendte aktiviteter

Parterne overvåger ved hjælp af de bedste foreliggende videnskabelige metoder og oplysninger og, hvor det er muligt, den relevante traditionelle viden hos oprindelige folk og lokalsamfund virkningerne af aktiviteter i områder uden for national jurisdiktion, som de tillader eller beskæftiger sig med, for at fastslå, om disse aktiviteter sandsynligvis vil forurene eller have negative virkninger for havmiljøet. Hver part overvåger navnlig miljøvirkningerne og eventuelle dermed forbundne virkninger, såsom økonomiske, sociale, kulturelle og sundhedsmæssige virkninger af en tilladt aktivitet under deres jurisdiktion eller kontrol i overensstemmelse med de betingelser, der er fastsat i godkendelsen af aktiviteten.

Artikel 36

Rapportering om virkningerne af godkendte aktiviteter

1. Parterne skal, uanset om de handler individuelt eller kollektivt, regelmæssigt aflægge rapport om virkningerne af den godkendte aktivitet og resultaterne af den overvågning, der kræves i henhold til artikel 35.

2. Overvågningsrapporterne offentliggøres, herunder gennem clearing house-mekanismen, og det videnskabelige og tekniske organ kan overveje og evaluere overvågningsrapporterne.

3. Overvågningsrapporter behandles af det videnskabelige og tekniske organ på grundlag af relevant praksis, procedurer og viden i henhold til denne aftale med henblik på at udarbejde retningslinjer for overvågning af virkningerne af godkendte aktiviteter, herunder identifikation af bedste praksis.

Artikel 37

Gennemgang af godkendte aktiviteter og deres virkninger

1. Parterne sikrer, at virkningerne af den godkendte aktivitet, der overvåges i henhold til artikel 35, gennemgås.

2. Hvis den part, der har jurisdiktion eller kontrol over aktiviteten, konstaterer betydelige negative virkninger, som enten ikke var forudset i miljøkonsekvensvurderingen, med hensyn til art eller alvor, eller som skyldes en overtrædelse af en af de betingelser, der er fastsat i godkendelsen af aktiviteten, tager parten sin afgørelse om godkendelse af aktiviteten op til fornyet overvejelse, underretter partskonferencen, andre parter og offentligheden, herunder gennem clearing house-mekanismen, og:

a) kræver, at der foreslås og gennemføres foranstaltninger for at forebygge, afbøde og/eller styre disse virkninger eller træffe andre nødvendige foranstaltninger og/eller standse aktiviteten, alt efter hvad der er relevant og

b) rettidigt evaluerer alle foranstaltninger, der er gennemført, eller tiltag, som er truffet i henhold til litra a) ovenfor.

3. På grundlag af de rapporter, der er modtaget i henhold til artikel 36, kan det videnskabelige og tekniske organ underrette den part, som har givet tilladelse til aktiviteten, hvis det mener, at aktiviteten kan have betydelige skadelige virkninger, som enten ikke var forudset i miljøkonsekvensvurderingen, eller som skyldes overtrædelse af betingelserne for godkendelse af den godkendte aktivitet, og kan i givet fald fremsætte henstillinger til parten.

4. a) På grundlag af de bedste foreliggende videnskabelige metoder og oplysninger og, hvis den foreligger, relevant traditionel viden hos oprindelige folk og lokalsamfund, kan en part registrere sine bekymringer hos den part, der har godkendt aktiviteten, og hos det videnskabelige og tekniske organ, om at den godkendte aktivitet kan have betydelige negative virkninger, som enten ikke var forudset i miljøkonsekvensvurderingen, i art eller alvorlighed, eller som skyldes en overtrædelse af eventuelle betingelser for godkendelse af den godkendte aktivitet

b) Den part, der har givet tilladelse til aktiviteten, skal tage hensyn til sådanne betænkeligheder

c) Når det videnskabelige og tekniske organ overvejer de bekymringer, der er registreret af en part, skal det overveje og kan evaluere sagen baseret på de bedste foreliggende videnskabelige metoder og oplysninger og i de tilfælde, hvor den foreligger, relevant traditionel viden hos oprindelige folk og lokalsamfund, og kan underrette den part, der har godkendt aktiviteten, hvis det finder, at en sådan aktivitet kan have betydelige negative virkninger, som enten ikke var forudset i miljøkonsekvensvurderingen, eller som skyldes overtrædelse af eventuelle betingelser for godkendelse af den godkendte aktivitet, og kan, efter at have givet den pågældende part mulighed for at reagere på de registrerede bekymringer og under hensyntagen til sådanne svar og efter omstændighederne, fremsætte henstillinger til den part, der godkendte aktiviteten

d) Registreringen af betænkeligheder, eventuelle meddelelser og eventuelle henstillinger fra det videnskabelige og tekniske organ gøres offentligt tilgængelige, herunder gennem clearing house-mekanismen

e) Den part, der har givet tilladelse til aktiviteten, skal tage hensyn til eventuelle meddelelser og eventuelle henstillinger fra det videnskabelige og tekniske organ.

5. Alle stater, navnlig tilgrænsende kyststater og alle andre stater, der støder op til aktiviteten, når de potentielt er de mest berørte stater, og interessenter skal holdes underrettet gennem clearing house-mekanismen og kan høres i forbindelse med overvågnings-, rapporterings- og revisionsprocesserne i forbindelse med en aktivitet, der er godkendt i henhold til denne aftale.

6. Parterne offentliggør, herunder gennem clearing house-mekanismen:

a) rapporter om gennemgangen af virkningerne af den godkendte aktivitet

b) beslutningsdokumenter, herunder en fortegnelse over partens begrundelse for afgørelsen, når en part har ændret sin afgørelse om godkendelse af aktiviteten.

Artikel 38

Standarder og/eller retningslinjer, der skal udarbejdes af det videnskabelige og tekniske organ vedrørende miljøkonsekvensvurderinger

1. Det videnskabelige og tekniske organ udarbejder standarder eller retningslinjer, som partskonferencen skal overveje og vedtage vedrørende:

a) fastlæggelse af, om tærsklerne for gennemførelse af en screening eller en miljøkonsekvensvurdering i henhold til artikel 30 er blevet overholdt eller overskredet for planlagte aktiviteter, herunder på grundlag af de ikkeudtømmende faktorer, der er anført i samme artikels stk. 2

b) vurderingen af kumulative virkninger i områder uden for national jurisdiktion samt hvordan der bør tages hensyn til disse virkninger i forbindelse med miljøkonsekvensvurderingen

c) vurderingen af virkningerne på områder inden for national jurisdiktion af planlagte aktiviteter i områder uden for national jurisdiktion samt hvordan der bør tages hensyn til disse virkninger i forbindelse med miljøkonsekvensvurderingsprocessen

d) den offentlige anmeldelses- og høringsproces i henhold til artikel 32, herunder fastlæggelse af, hvad der udgør fortrolige eller ejendomsretligt beskyttede oplysninger

e) det krævede indhold af miljøkonsekvensvurderingsrapporter og offentliggjorte oplysninger, der anvendes i screeningsprocessen i henhold til artikel 33, herunder bedste praksis

f) overvågning af og rapportering om virkningerne af godkendte aktiviteter, jf. artikel 35 og 36, herunder identifikation af bedste praksis

g) gennemførelse af strategiske miljøvurderinger.

2. Det videnskabelige og tekniske organ kan også udarbejde standarder og retningslinjer med henblik på partskonferencens overvejelse og vedtagelse, herunder om:

a) en vejledende, ikke-udtømmende liste over aktiviteter, der kræver eller ikke kræver en miljøkonsekvensvurdering, samt eventuelle kriterier i forbindelse med disse aktiviteter, som ajourføres regelmæssigt

b) gennemførelse af miljøkonsekvensvurderinger foretaget af parterne i denne aftale på områder, som er udpeget som områder, der kræver beskyttelse eller særlig opmærksomhed.

3. Enhver standard fastsættes i et bilag til denne aftale i overensstemmelse med artikel 74.

Artikel 39

Strategiske miljøvurderinger

1. Parterne overvejer individuelt eller i samarbejde med andre parter at gennemføre strategiske miljøvurderinger for planer og programmer vedrørende aktiviteter under deres jurisdiktion eller kontrol, der skal gennemføres i områder uden for national jurisdiktion, med henblik på at vurdere sådanne planers eller programmets og alternativets potentielle indvirkning på havmiljøet.

2. Partskonferencen kan foretage en strategisk miljøvurdering af et område eller en region for at indsamle og sammenfatte de bedste foreliggende oplysninger om området eller regionen, vurdere nuværende og potentielle fremtidige virkninger og identificere datamangler og forskningsprioriteter.
3. Når parterne foretager miljøkonsekvensvurderinger i henhold til denne del, tager de hensyn til resultaterne af relevante strategiske miljøvurderinger, der er foretaget i henhold til stk. 1 og 2, hvis sådanne foreligger.
4. Partskonferencen udarbejder retningslinjer for gennemførelsen af hver kategori af strategisk miljøvurdering, der er beskrevet i denne artikel.

DEL V

KAPACITETSOPBYGNING OG OVERFØRSEL AF HAVTEKNOLOGI

Artikel 40 **Målsætninger**

Formålet med denne del er at:

- a) bistå parterne, navnlig de deltagende udviklingslande, med at gennemføre bestemmelserne i denne aftale med henblik på at nå dens målsætninger
- b) muliggøre et inklusivt, retfærdigt og effektivt samarbejde og deltagelse i de aktiviteter, der gennemføres i henhold til denne aftale
- c) udvikle den marine videnskabelige og teknologiske kapacitet, herunder med hensyn til forskning, hos parterne, navnlig de deltagende udviklingslande, med hensyn til bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion, herunder gennem adgang til havteknologi for og overførsel af havteknologi til de deltagende udviklingslande
- d) øge, formidle og dele viden om bevaring og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion
- e) mere specifikt at støtte de deltagende udviklingslande, navnlig de mindst udviklede lande, udviklingslande, der er indlandsstater, geografisk ugunstigt stillede stater, små udviklingsøstater, afrikanske kyststater, arkipelagstater og udviklingslande i mellemindkomstgruppen, gennem kapacitetsopbygning og udvikling og overførsel af havteknologi i henhold til denne aftale, med henblik på at nå målsætningerne vedrørende:
 - i) marine genetiske ressourcer, herunder fordeling af fordele, jf. artikel 9
 - ii) foranstaltninger såsom områdebaserede forvaltningsværktøjer, herunder beskyttede havområder, jf. artikel 17
 - iii) Miljøkonsekvensvurderinger, jf. artikel 27.

Artikel 41

Samarbejde om kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologi

1. Parterne samarbejder direkte eller gennem relevante retlige instrumenter og rammer og relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer for at bistå parterne, navnlig de deltagende udviklingslande, med at nå målsætningerne i denne aftale gennem kapacitetsopbygning og udvikling og overførsel af havvidenskab og havteknologi.
2. I forbindelse med kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologi i henhold til denne aftale samarbejder parterne på alle niveauer og i alle former, herunder gennem partnerskaber med og med inddragelse af alle relevante interessenter, såsom, hvor det er relevant, den private sektor, civilsamfundet og oprindelige folk og lokalsamfund som indehavere af traditionel viden, samt ved at styrke samarbejdet og koordineringen mellem relevante retlige instrumenter og rammer og relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer.
3. Ved gennemførelsen af denne del anerkender parterne fuldt ud de særlige behov hos de deltagende udviklingslande, navnlig de mindst udviklede lande, udviklingslande, der er indlandsstater, geografisk ugunstigt stillede stater, små udviklingsøstater, afrikanske kyststater, arkipelagstater og udviklingslande i mellemindkomstgruppen. Parterne sikrer, at levering af kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologi ikke er betinget af byrdefulde rapporteringskrav.

Artikel 42

Retningslinjer for kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologi

1. Parterne sikrer inden for rammerne af deres formåen kapacitetsopbygning for de deltagende udviklingslande og samarbejder om at opnå overførsel af havteknologi, navnlig til udviklingslande, der har behov for det og anmoder herom, under hensyntagen til de særlige forhold i små udviklingsøstater og i de mindst udviklede lande og i overensstemmelse med bestemmelserne i denne aftale.
2. Parterne stiller inden for rammerne af deres formåen ressourcer til rådighed til støtte for en sådan kapacitetsopbygning og udvikling og overførsel af havteknologi og til at lette adgangen til andre støttekilder, under hensyntagen til deres nationale politikker, prioriteter, planer og programmer.
3. Kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologi bør være en landestyret, gennemsigtig, effektiv og iterativ proces, der er deltagerorienteret, tværgående og kønsorienteret. Den skal, hvor det er relevant, bygge på og ikke overlape eksisterende programmer og lade sig inspirere af indhøstede erfaringer, herunder erfaringer fra kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologiaktiviteter i henhold til relevante retlige instrumenter og rammer og relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer. Den tager i videst muligt omfang hensyn til disse aktiviteter med henblik på at maksimere effektiviteten og resultaterne.
4. Kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologi skal være baseret på og tilpasset de deltagende udviklingsstaters behov og prioriteter under hensyntagen til de særlige forhold i små udviklingsøstater og i de mindst udviklede lande, som identificeres på grundlag af behovsvurderinger fra sag til sag, subregionalt eller regionalt. Sådanne behov og prioriteter kan selv vurderes eller lettes gennem Udvalget for Kapacitetsopbygning og Overførsel af Havteknologi og gennem clearing house-mekanismen.

Artikel 43

Yderligere retningslinjer for overførsel af havteknologi

1. Parterne har en langsigtet vision om, hvor vigtigt det er fuldt ud at realisere teknologiudvikling og -overførsel med henblik på et inklusivt, retfærdigt og effektivt samarbejde og deltagelse i de aktiviteter, der iværksættes i henhold til denne aftale, og for fuldt ud at nå dens målsætninger.
2. Overførsel af havteknologi i henhold til denne aftale finder sted på retfærdige og de mest gunstige vilkår, herunder på favorable og præferentielle vilkår, og i overensstemmelse med gensidigt aftalte vilkår og betingelser samt målsætningerne i denne aftale.
3. Parterne fremmer og tilskynder til økonomiske og retlige betingelser for overførsel af havteknologi til deltagende udviklingslande under hensyntagen til de særlige forhold i små udviklingsøstater og i de mindst udviklede lande, hvilket kan omfatte incitamenter til virksomheder og institutioner.
4. Ved overførsel af havteknologi tages der hensyn til alle rettigheder til sådanne teknologier, og der tages behørigt hensyn til alle legitime interesser, herunder bl.a. rettigheder og pligter for indehavere, leverandører og modtagere af havteknologi, og der tages særligt hensyn til udviklingslandenes interesser og behov med henblik på at nå målsætningerne i denne aftale.
5. Havteknologi, der overføres i henhold til denne del, skal være hensigtsmæssig, relevant og så vidt muligt pålidelig, økonomisk overkommelig, ajourført, miljøvenlig og tilgængelig i en form, der er tilgængelig for de deltagende udviklingslande, under hensyntagen til de særlige forhold i små udviklingsøstater og de mindst udviklede lande.

Artikel 44

Typer kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologi

1. Til støtte for målsætningerne i artikel 40 kan de forskellige typer kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologi omfatte, men er ikke begrænset til, støtte til oprettelse eller forbedring af parternes menneskelige, finansforvaltningsmæssige, videnskabelige, teknologiske, organisatoriske, institutionelle og andre ressourcemæssige kapaciteter, såsom:
 - a) deling og anvendelse af relevante data, oplysninger, viden og forskningsresultater
 - b) informationsformidling og bevidstgørelse, herunder med hensyn til relevant traditionel viden hos oprindelige folk og lokalsamfund, i overensstemmelse med disse oprindelige folks og i givet fald lokalsamfunds frie, forudgående og informerede samtykke
 - c) udvikling og styrkelse af relevant infrastruktur, herunder udstyr og personalets kapacitet til brug og vedligeholdelse heraf
 - d) udvikling og styrkelse af institutionel kapacitet og nationale lovgivningsmæssige rammer eller mekanismer
 - e) udvikling og styrkelse af den menneskelige og finansielle forvaltningskapacitet og af teknisk ekspertise gennem udveksling, forskningssamarbejde, teknisk støtte, uddannelse og overførsel af havteknologi
 - f) udvikling og udveksling af manualer, retningslinjer og standarder

g) udvikling af tekniske, videnskabelige og forsknings- og udviklingsmæssige programmer

h) udvikling og styrkelse af kapaciteter og teknologiske redskaber til effektiv overvågning, kontrol og overvågning af aktiviteter inden for denne aftales anvendelsesområde.

2. Yderligere oplysninger om de typer kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologi, der er omhandlet i denne artikel, findes i bilag II.

3. Partskonferencen reviderer, vurderer, videreudvikler og udstikker retningslinjer for den vejledende og ikke-udtømmende liste over de forskellige typer kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologi, der er udarbejdet i bilag II, for at afspejle den teknologiske udvikling og innovation og for at reagere på og tilpasse sig udviklingen i staters, subregioners og regioners behov, idet den tager hensyn til henstillingerne fra Udvalget for Kapacitetsopbygning og Overførsel af Havteknologi, når det er nødvendigt.

Artikel 45

Overvågning og revision

1. Kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologi, der gennemføres i overensstemmelse med bestemmelserne i denne del, overvåges og revideres regelmæssigt.

2. Den i stk. 1 nævnte overvågning og gennemgang udføres af Udvalget for Kapacitetsopbygning og Overførsel af Havteknologi under partskonferencens myndighed og tager sigte på:

a) vurdering og revision af udviklingslandenes behov og prioriteter med hensyn til kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologi, idet der lægges særlig vægt på de særlige behov hos de deltagende udviklingslande og på de særlige forhold i små udviklingsøstater og i de mindst udviklede lande, i overensstemmelse med artikel 42, stk. 4

b) gennemgang af den nødvendige støtte, der er ydet og mobiliseret, samt mangler med hensyn til at opfylde de vurderede behov hos de deltagende udviklingslande i forbindelse med denne aftale

c) identificering og mobilisering af midler under den finansielle mekanisme, der er oprettet i henhold til artikel 52, til udvikling og gennemførelse af kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologi, herunder til gennemførelse af behovsvurderinger

d) måling af resultater på grundlag af vedtagne indikatorer og gennemgang af resultatbaserede analyser, herunder af output, resultater, fremskridt og effektivitet i forbindelse med kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologi i henhold til denne aftale, samt succeser og udfordringer

e) fremsættelse af henstillinger vedrørende opfølgingsaktiviteter, herunder om, hvordan kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologi kan styrkes yderligere for at gøre det muligt for de deltagende udviklingslande, under hensyntagen til de særlige forhold i små udviklingsøstater og i de mindst udviklede lande, at styrke deres gennemførelse af aftalen med henblik på at nå dens målsætninger.

3. I forbindelse med støtte til overvågning og revision af kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologi forelægger parterne rapporter for Udvalget for Kapacitetsopbygning og Overførsel af Havteknologi. Disse rapporter bør udarbejdes

i et format og med mellemrum, der fastsættes af partskonferencen, under hensyntagen til henstillingerne fra Udvalget for Kapacitetsopbygning og Overførsel af Havteknologi. Ved fremlæggelsen af deres rapporter tager parterne, hvor det er relevant, hensyn til input fra regionale og subregionale organer om kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologi. De rapporter, som parterne forelægger, samt eventuelt input fra regionale og subregionale organer om kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologi bør gøres offentligt tilgængelige. Partskonferencen sikrer, at rapporteringskravene strømlines og ikke er byrdefulde, navnlig for de deltagende udviklingslande, herunder med hensyn til omkostninger og tidsfrister.

Artikel 46

Udvalget for Kapacitetsopbygning og Overførsel af Havteknologi

1. Der nedsættes hermed et udvalg for kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologi.
2. Udvalget består af medlemmer, der besidder de nødvendige kvalifikationer og den nødvendige ekspertise til objektivt at tjene aftalens bedste interesse, og som er udpeget af parterne og valgt af partskonferencen, idet der tages hensyn til kønsbalance og ligelig geografisk fordeling og sikres repræsentation i udvalget fra de mindst udviklede lande, de små udviklingsøstater og de udviklingslande, der er indlandsstater. Mandatet og de nærmere bestemmelser for udvalgets arbejde fastlægges af partskonferencen på dens første møde.
3. Udvalget forelægger rapporter og henstillinger, som partskonferencen skal overveje og træffe foranstaltninger i forhold til, hvis det er relevant.

DEL VI INSTITUTIONELLE ARRANGEMENTER

Artikel 47 Partskonferencen

1. Hermed indstiftes en partskonference.
2. De Forenede Nationers generalsekretær indkalder til det første møde i partskonferencen senest et år efter denne aftales ikrafttræden. Derefter afholder partskonferencen ordinære møder med regelmæssige mellemrum, som fastsættes af partskonferencen. Der kan afholdes ekstraordinære møder i partskonferencen på andre tidspunkter i overensstemmelse med forretningsordenen.
3. Partskonferencen mødes normalt på sekretariatets hjemsted eller i De Forenede Nationers hovedkvarter.
4. Partskonferencen vedtager på sit første møde ved konsensus en forretningsorden for sig selv og sine underorganer, finansielle regler for dens finansiering og finansiering af sekretariatet og eventuelle underorganer og derefter en forretningsorden og finansielle bestemmelser for eventuelle yderligere underorganer, som den måtte oprette. Indtil forretningsordenen er vedtaget, finder forretningsordenen for regeringskonferencen om et retligt bindende internationalt instrument under De Forenede Nationers havretskonvention om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havets biodiversitet i områder uden for national jurisdiktion anvendelse.

5. Partskonferencen bestræber sig på at vedtage afgørelser og henstillinger ved konsensus. Hvis alle bestræbelser på at opnå konsensus er udtømt, vedtages partskonferencens afgørelser og henstillinger vedrørende substansspørgsmål med et flertal på to tredjedele af de tilstedeværende og stemmeafgivende parter, og afgørelser om procedurespørgsmål vedtages med et flertal af de tilstedeværende og stemmeafgivende parter, medmindre andet er fastsat i denne aftale.

6. Partskonferencen overvåger og evaluerer gennemførelsen af denne aftale og skal med henblik herpå:

a) vedtage afgørelser og henstillinger vedrørende gennemførelsen af denne aftale

b) gennemgå og lette udvekslingen af oplysninger mellem parter, der er relevante for gennemførelsen af denne aftale

c) fremme, herunder ved at etablere passende processer, samarbejde og koordinering med og mellem relevante retlige instrumenter og rammer og relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer med henblik på at fremme sammenhængen mellem bestræbelserne på at bevare og udnytte havets biologiske mangfoldighed på en bæredygtig måde i områder uden for national jurisdiktion

d) oprette de hjælpeorganer, som skønnes nødvendige for at støtte gennemførelsen af denne aftale

e) vedtage et budget med et flertal på tre fjerdedele af de tilstedeværende og stemmeafgivende parter, hvis alle bestræbelser på at opnå konsensus er udtømt, med en sådan hyppighed og for en finansieringsperiode, som udvalget fastsætter

f) varetage andre funktioner, der er nævnt i denne aftale, eller som er nødvendige for dens gennemførelse.

7. Partskonferencen kan beslutte at anmode Den Internationale Havretsdømstol om at afgive en rådgivende udtalelse om et juridisk spørgsmål vedrørende overensstemmelsen med denne aftale af et forslag, der er forelagt partskonferencen, om ethvert spørgsmål inden for dens kompetence. Der må ikke indgives en anmodning om en rådgivende udtalelse om et spørgsmål, der henhører under andre globale, regionale, subregionale eller sektorspecifikke organers kompetence, eller om et spørgsmål, der nødvendigvis indebærer en samtidig drøftelse af en tvist om suverænitet eller andre rettigheder over kontinentale landområder eller ølandsområder eller en fordring herpå eller et områdes retlige status inden for national jurisdiktion. Anmodningen skal angive omfanget af det juridiske spørgsmål, som der anmodes om en rådgivende udtalelse om. Partskonferencen kan anmode om, at en sådan udtalelse afgives hurtigst muligt.

8. Partskonferencen skal senest fem år efter denne aftales ikrafttræden og derefter med intervaller, som den fastsætter, vurdere og undersøge, om bestemmelserne i denne aftale er tilstrækkelige og effektive, og om nødvendigt foreslå midler til at styrke gennemførelsen af disse bestemmelser for bedre at kunne håndtere bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion.

Artikel 48

Gennemsigtighed

1. Partskonferencen fremmer gennemsigtighed i beslutningsprocesser og andre aktiviteter, der gennemføres i henhold til denne aftale.

2. Alle møder i partskonferencen og dens underorganer er åbne for observatører, der deltager i overensstemmelse med forretningsordenen, medmindre partskonferencen beslutter andet. Partskonferencen offentliggør og fører offentligt register over sine afgørelser.
3. Partskonferencen fremmer gennemsigtighed i gennemførelsen af denne aftale, herunder gennem offentlig formidling af oplysninger og fremme af deltagelse og høring af relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer, oprindelige folk og lokalsamfund med relevant traditionel viden, det videnskabelige samfund, civilsamfundet og andre relevante interessenter, alt efter hvad der er relevant, og i overensstemmelse med bestemmelserne i denne aftale.
4. Repræsentanter for stater, der ikke er parter i denne aftale, relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer, oprindelige folk og lokalsamfund med relevant traditionel viden, det videnskabelige samfund, civilsamfundet og andre relevante interessenter med interesse i spørgsmål vedrørende partskonferencen kan anmode om at deltage som observatører i møderne i partskonferencen og dens hjælpeorganer. Partskonferencens forretningsorden skal indeholde bestemmelser om en sådan deltagelse og må ikke være unødigt restriktiv i denne henseende. I forretningsordenen skal det også være fastsat, at sådanne repræsentanter skal have rettidig adgang til alle relevante oplysninger.

Artikel 49

Videnskabeligt og teknisk organ

1. Der oprettes et videnskabeligt og teknisk organ.
2. Det videnskabelige og tekniske organ består af medlemmer, der gør tjeneste i deres egenskab af eksperter og i aftalens bedste interesse, og som udpeges af parterne og vælges af partskonferencen, med passende kvalifikationer, idet der tages hensyn til behovet for tværfaglig ekspertise, herunder relevant videnskabelig og teknisk ekspertise og ekspertise inden for relevant traditionel viden hos oprindelige folk og lokalsamfund, kønsbalance og ligelig geografisk repræsentation. Mandatet og de nærmere bestemmelser for det videnskabelige og tekniske organs arbejde, herunder dets udvælgelsesproces og medlemmernes mandater, fastlægges af partskonferencen på det første møde.
3. Det videnskabelige og tekniske organ kan trække på relevant rådgivning fra relevante retlige instrumenter og rammer og relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer samt fra andre videnskabsfolk og eksperter efter behov.
4. Under partskonferencens myndighed og vejledning og under hensyntagen til den tværfaglige ekspertise, der er omhandlet i stk. 2 ovenfor, yder det videnskabelige og tekniske organ partskonferencen videnskabelig og teknisk rådgivning, udfører de opgaver, det er pålagt i henhold til denne aftale, og andre funktioner, som måtte blive fastlagt af partskonferencen, og aflægger rapport til partskonferencen om sit arbejde.

Artikel 50

Sekretariat

1. Der oprettes herved et sekretariat. Partskonferencen træffer på sit første møde foranstaltninger vedrørende sekretariatets funktion, herunder fastlæggelse af dets hjemsted.

2. Indtil sekretariatet påbegynder sine opgaver, varetager De Forenede Nationers generalsekretær gennem afdelingen for havspørgsmål og havretten under De Forenede Nationers Sekretariat for Retlige Anliggender sekretariatsfunktionerne i henhold til denne aftale.
3. Sekretariatet og værtsstaten kan indgå en hjemstedsaftale. Sekretariatet har rets- og handleevne på værtsstatens område og nyder af værtsstaten de privilegier og immuniteter, der er nødvendige for, at det kan udføre sine opgaver.
4. Sekretariatet skal:
 - a) yde administrativ og logistisk støtte til partskonferencen og dens hjælpereorganer med henblik på gennemførelsen af denne aftale
 - b) tilrettelægge og betjene møderne i partskonferencen og i andre organer, der nedsættes i henhold til denne aftale eller af partskonferencen
 - c) rundsende oplysninger om gennemførelsen af denne aftale rettidigt, herunder gøre afgørelser truffet af partskonferencen offentligt tilgængelige og videregive dem til alle parter samt til relevante retlige instrumenter og rammer og relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer
 - d) lette samarbejdet og koordineringen, hvor det er relevant, med sekretariaterne for andre relevante internationale organer og navnlig indgå administrative og kontraktlige ordninger, der måtte være nødvendige med henblik herpå og for effektivt at udføre dets opgaver, med forbehold af partskonferencens godkendelse
 - e) udarbejde rapporter over udførelsen af dets funktioner i henhold til denne aftale og forelægge dem for partskonferencen
 - f) yde bistand i forbindelse med gennemførelsen af denne aftale og udføre andre funktioner, som partskonferencen måtte beslutte, eller som det måtte blive pålagt i henhold til denne aftale.

Artikel 51

Clearing house-mekanismen

1. Der oprettes hermed en clearing house-mekanisme.
2. Clearing house-mekanismen består primært af en åben platform. De nærmere bestemmelser for driften af clearing house-mekanismen fastsættes af partskonferencen.
3. Clearing house-mekanismen skal:
 - a) fungere som en central platform, der gør det muligt for parterne at få adgang til, levere og formidle oplysninger om aktiviteter, som finder sted i henhold til bestemmelserne i denne aftale, herunder oplysninger om:
 - i) marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion, jf. del II i denne aftale
 - ii) etablering og gennemførelse af områdebaserede forvaltningsværktøjer, herunder beskyttede havområder
 - iii) miljøkonsekvensvurderinger
 - iv) anmodninger om kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologi og mulighederne i forbindelse hermed, herunder forskningssamarbejde og uddannelsesmuligheder, oplysninger om kilder og adgang til teknologiske

oplysninger og data til overførsel af havteknologi, muligheder for lettere adgang til havteknologi og adgang til finansiering

b) gøre det lettere at matche kapacitetsopbygningsbehov med den støtte, der er til rådighed, og med leverandører til overførsel af havteknologi, herunder statslige, ikke-statslige eller private enheder, der er interesserede i at deltage som donorer i overførsel af havteknologi, og lette adgangen til relevant knowhow og ekspertise

c) skabe forbindelser til relevante globale, regionale, subregionale, nationale og sektorspecifikke clearingmekanismer og andre genbanker, registre og databaser, herunder dem, der vedrører relevant traditionel viden hos oprindelige folk og lokalsamfund, og, hvis det er muligt, fremme forbindelser med offentligt tilgængelige private og ikke-statslige platforme for udveksling af oplysninger

d) udnytte globale, regionale og subregionale clearing house-institutioner, hvor det er relevant, når der etableres regionale og subregionale mekanismer under den globale mekanisme

e) fremme øget gennemsigtighed, herunder ved at lette udvekslingen af miljømæssige baselinedata og oplysninger vedrørende bevaring og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion mellem parter og andre relevante interessenter

f) lette internationalt samarbejde, herunder videnskabeligt og teknisk samarbejde

g) udføre andre funktioner, som partskonferencen måtte beslutte, eller som den måtte blive pålagt i henhold til denne aftale.

4. Clearing house-mekanismen forvaltes af sekretariatet, uden at dette berører et eventuelt samarbejde med andre relevante retlige instrumenter og rammer og relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer som fastlagt af partskonferencen, herunder Den Mellemstatslige Oceanografiske Kommission under De Forenede Nationers Organisation for Uddannelse, Videnskab og Kultur, Den Internationale Havbundsmyndighed, Den Internationale Søfartsorganisation og De Forenede Nationers Fødevarer- og Landbrugsorganisation.

5. Ved forvaltningen af clearing house-mekanismen anerkendes de særlige behov, der gør sig gældende for deltagende udviklingslande, samt de særlige forhold, der gør sig gældende for deltagende små udviklingsøstater, og deres adgang til mekanismen skal lettes, således at disse stater sættes i stand til at anvende den uden unødige hindringer eller administrative byrder. Der skal medtages oplysninger om aktiviteter til fremme af informationsudveksling, bevidstgørelse og formidling i og med disse stater samt om specifikke programmer for disse stater.

6. Fortroligheden af oplysninger, der gives i henhold til denne aftale, og rettigheder hertil skal respekteres. Intet i henhold til denne aftale må fortolkes som et krav om udveksling af oplysninger, der er beskyttet mod videregivelse i henhold til en parts nationale lovgivning eller anden gældende lovgivning.

DEL VII FINANSIELLE RESSOURCER OG MEKANISMER

Artikel 52 Finansiering

1. Hver part tilvejebringer inden for rammerne af sin kapacitet ressourcer til de aktiviteter, der har til formål at nå målsætningerne i denne aftale, under hensyntagen til dens nationale politikker, prioriteter, planer og programmer.
2. De institutioner, der oprettes i henhold til denne aftale, finansieres ved hjælp af vurderede bidrag fra parterne.
3. Der oprettes herved en mekanisme for tilvejebringelse af tilstrækkelige, tilgængelige, nye og yderligere og forudsigelige finansielle ressourcer i henhold til denne aftale. Mekanismen skal bistå udviklingslande, der er parter i aftalen, med at gennemføre denne aftale, herunder gennem finansiering til støtte for kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologi, og udføre andre funktioner som fastsat i denne artikel med henblik på bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed.
4. Mekanismen skal omfatte:
 - a) en frivillig trustfond oprettet af partskonferencen for at lette deltagelsen af repræsentanter for deltagende udviklingslande, navnlig de mindst udviklede lande, udviklingslande, der er indlandsstater, og små udviklingsøstater, i møderne i de organer, som oprettes i henhold til denne aftale
 - b) en særlig fond, der finansieres gennem følgende kilder:
 - i) årlige bidrag i overensstemmelse med artikel 14, stk. 6
 - ii) betalinger i overensstemmelse med artikel 14, stk. 7
 - iii) yderligere bidrag fra parter og private enheder, der ønsker at stille finansielle ressourcer til rådighed til støtte for bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion
 - c) Den Globale Miljøfacilitets trustfond.
5. Partskonferencen kan overveje muligheden for at oprette yderligere midler som led i den finansielle mekanisme til støtte for bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion til finansiering af rehabilitering og økologisk genopretning af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion.
6. Den særlige fond og Den Globale Miljøfacilitets trustfond skal anvendes til at:
 - a) finansiere kapacitetsopbygningsprojekter i henhold til denne aftale, herunder effektive projekter om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed og aktiviteter og programmer, herunder uddannelse i forbindelse med overførsel af havteknologi
 - b) bistå udviklingslande, der er parter i aftalen, med at gennemføre denne aftale
 - c) støtte programmer for bevarelse og bæredygtig udnyttelse, der gennemføres af oprindelige folk og lokalsamfund som indehavere af traditionel viden
 - d) støtte offentlige høringer på nationalt, subregionalt og regionalt plan
 - e) finansiere gennemførelsen af alle andre aktiviteter som besluttet af partskonferencen.
7. Den finansielle mekanisme bør søge at sikre, at dobbeltarbejde undgås, og at komplementaritet og sammenhæng fremmes i forbindelse med anvendelsen af midlerne inden for mekanismen.

8. De finansielle ressourcer, der mobiliseres til støtte for gennemførelsen af denne aftale, kan omfatte finansiering fra offentlige og private kilder, både nationale og internationale, herunder, men ikke begrænset til, bidrag fra stater, internationale finansielle institutioner, eksisterende finansieringsmekanismer under globale og regionale instrumenter, donororganer, mellemstatslige organisationer, ikke-statslige organisationer og fysiske og juridiske personer samt fra offentlig-private partnerskaber.

9. I forbindelse med denne aftale fungerer mekanismen under partskonferencens myndighed, hvor det er relevant, og den skal stå til ansvar over for denne. Partskonferencen fastlægger retningslinjer for de overordnede strategier, politikker, programprioriteter og for berettigelse til adgang til og anvendelse af finansielle ressourcer.

10. Partskonferencen og den globale miljøfacilitet aftaler ordninger til gennemførelse af ovenstående stykker på partskonferencens første møde.

11. I erkendelse af, at det haster med at håndtere bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion, fastsætter partskonferencen et indledende mål for mobilisering af ressourcer frem til 2030 for den særlige fond fra alle kilder, idet der bl.a. tages hensyn til de institutionelle bestemmelser for den særlige fond og de oplysninger, der tilvejebringes gennem Udvalget for Kapacitetsopbygning og Overførsel af Havteknologi.

12. Adgangen til finansiering i henhold til denne aftale er efter behov åben for udviklingslande, der er parter i aftalen. Midlerne fra den særlige fond fordeles efter retfærdige fordelingskriterier under hensyntagen til behovet for bistand fra parter med særlige behov, navnlig de mindst udviklede lande, udviklingslande, der er indlandsstater, geografisk ugunstigt stillede stater, små udviklingsøstater og afrikanske kyststater, arkipelagstater og udviklingslande i mellemindkomstgruppen, og under hensyntagen til de særlige forhold, der gør sig gældende for små udviklingsøstater og de mindst udviklede lande. Formålet med denne særlige fond er at sikre effektiv adgang til finansiering gennem forenklede ansøgnings- og godkendelsesprocedurer og øget beredvillighed til at yde støtte til sådanne deltagende udviklingslande.

13. I lyset af kapacitetsbegrænsninger tilskynder parterne de internationale organisationer til at give præferencebehandling til og tage hensyn til udviklingslandenes særlige behov og særlige krav, navnlig de mindst udviklede lande, udviklingslande, der er indlandsstater, og små udviklingsøstater, og under hensyntagen til de særlige forhold i små udviklingsøstater og de mindst udviklede lande, ved tildelingen af passende midler og teknisk bistand og anvendelsen af deres specialiserede tjenester med henblik på bevaring og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion.

14. Partskonferencen nedsætter et finansudvalg for finansielle ressourcer. Det skal bestå af medlemmer med passende kvalifikationer og ekspertise under hensyntagen til kønsbalance og ligelig geografisk fordeling. Kommissoriet og de nærmere bestemmelser for udvalgets arbejde fastlægges af partskonferencen. Udvalget aflægger regelmæssigt rapport og fremsætter henstillinger om identifikation og mobilisering af midler under mekanismen. Det indsamler også oplysninger og aflægger rapport om finansiering under andre mekanismer og instrumenter, der direkte eller indirekte bidrager til at nå målsætningerne i denne aftale. Ud over overvejelserne i denne artikel overvejer udvalget bl.a.:

- a) vurdering af parternes behov, navnlig de deltagende udviklingslande
- b) de disponible midler og rettidig udbetaling heraf

c) gennemsigtighed i beslutnings- og forvaltningsprocesser vedrørende fundraising og tildelinger

d) de deltagende udviklingslandes ansvarlighed med hensyn til den aftalte anvendelse af midlerne.

15. Partskonferencen behandler finansudvalgets rapporter og henstillinger og træffer passende foranstaltninger.

16. Partskonferencen foretager desuden en regelmæssig gennemgang af den finansielle mekanisme for at vurdere, om de finansielle ressourcer er tilstrækkelige, effektive og tilgængelige, herunder til levering af kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologi, navnlig for de deltagende udviklingslande.

DEL VIII GENNEMFØRELSE OG OVERHOLDELSE

Artikel 53 Gennemførelse

Parterne træffer de nødvendige lovgivningsmæssige, administrative eller politiske foranstaltninger for at sikre gennemførelsen af denne aftale.

Artikel 54 Overvågning af gennemførelsen

Hver part overvåger gennemførelsen af sine forpligtelser i henhold til denne aftale og aflægger i et format og med mellemrum, der fastsættes af partskonferencen, rapport til konferencen om de foranstaltninger, den har truffet for at gennemføre denne aftale.

Artikel 55 Udvalget for Gennemførelse og Overholdelse

1. Der nedsættes hermed et udvalg for gennemførelse og overholdelse, der skal lette og overveje gennemførelsen af og fremme overholdelsen af bestemmelserne i denne aftale. Udvalget for Gennemførelse og Overholdelse skal være faciliterende og fungere på en måde, der er gennemsigtig, ikke-kontradiktorisk og ikke straffende.

2. Udvalget for Gennemførelse og Overholdelse skal bestå af medlemmer med passende kvalifikationer og erfaring, som er udpeget af parterne og valgt af partskonferencen, idet der tages behørigt hensyn til kønsbalance og ligelig geografisk repræsentation.

3. Udvalget for Gennemførelse og Overholdelse arbejder efter de retningslinjer og den forretningsorden, som partskonferencen vedtog på sit første møde. Udvalget for Gennemførelse og Overholdelse behandler bl.a. spørgsmål om gennemførelse og overholdelse på individuelt og systemisk niveau og aflægger regelmæssigt rapport til og fremsætter henstillinger til partskonferencen, alt efter hvad der er relevant under hensyntagen til de respektive nationale forhold.

4. Udvalget for Gennemførelse og Overholdelse kan i forbindelse med sit arbejde trække på relevante oplysninger fra organer, der er oprettet i henhold til denne aftale, samt relevante retlige instrumenter og rammer og relevante globale, regionale, subregionale og sektorspecifikke organer, hvis det er nødvendigt.

DEL IX BILÆGGELSE AF TVISTER

Artikel 56 Forebyggelse af tvister

Parterne samarbejder for at forebygge tvister.

Artikel 57 Forpligtelse til at bilægge tvister med fredelige midler

Parterne har pligt til at bilægge deres tvister vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af denne aftale ved forhandling, undersøgelse, mægling, forlig, voldgift, retsforlig, anvendelse af regionale organer eller ordninger eller andre fredelige midler efter eget valg.

Artikel 58 Bilægelse af tvister ved hjælp af alle fredelige midler, som parterne har valgt

Intet i denne del indskrænker parternes ret til når som helst at nå til enighed om at bilægge en tvist mellem dem om fortolkningen eller anvendelsen af denne aftale ved hjælp af fredelige midler efter eget valg.

Artikel 59 Tvister af teknisk art

Hvis en tvist vedrører et spørgsmål af teknisk art, kan de berørte parter henvise tvisten til et ad hoc-ekspertpanel, som de har nedsat. Panelet rådfører sig med de berørte parter og bestræber sig på at bilægge tvisten hurtigt uden anvendelse af bindende procedurer for bilægelse af tvister i henhold til denne aftales artikel 60.

Artikel 60 Tvistbilægelsesprocedurer

1. Tvister vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af denne aftale bilægges i overensstemmelse med bestemmelserne om bilægelse af tvister i konventionens del XV.
2. Bestemmelserne i konventionens del XV og bilag V, VI, VII og VIII anses for at være gentaget med henblik på bilægelse af tvister, der involverer en part i denne aftale, som ikke er part i konventionen.
3. Enhver procedure, der accepteres af en part i denne aftale, som også er part i konventionen i henhold til konventionens artikel 287, finder anvendelse på bilægelse af tvister i henhold til denne del, medmindre den pågældende part ved undertegnelse, ratifikation, godkendelse, accept eller tiltrædelse af denne aftale eller på et hvilket som helst tidspunkt derefter har accepteret en anden procedure i henhold til konventionens artikel 287 for bilægelse af tvister i henhold til denne del.
4. Enhver erklæring fra en part i denne aftale, som også er part i konventionen i henhold til konventionens artikel 298, finder anvendelse på bilægelse af tvister i

henhold til denne del, medmindre den pågældende part ved undertegnelse, ratifikation, godkendelse, accept eller tiltrædelse af denne aftale eller på et hvilket som helst tidspunkt derefter har afgivet en anden erklæring i henhold til konventionens artikel 298 om bilæggelse af tvister i henhold til denne del.

5. I henhold til stk. 2 ovenfor kan en part i denne aftale, der ikke er part i konventionen, ved undertegnelse, ratifikation, godkendelse, accept eller tiltrædelse af denne aftale eller på et hvilket som helst tidspunkt derefter frit vælge en eller flere af følgende metoder til bilæggelse af tvister vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af denne aftale ved hjælp af en skriftlig erklæring, der indgives til depositaren:

- a) Den Internationale Havretsdømstol
- b) Den Internationale Domstol
- c) en voldgiftsret i bilag VII
- d) en særlig voldgiftsret i bilag VIII for en eller flere af de kategorier af tvister, der er anført i nævnte bilag.

6. En part i denne aftale, som ikke er part i konventionen, og som ikke har afgivet en erklæring, anses for at have accepteret muligheden i stk. 5, litra c), ovenfor. Hvis parterne i en tvist har accepteret den samme procedure for bilæggelse af tvisten, kan den kun underkastes denne procedure, medmindre parterne aftaler andet. Hvis parterne i en tvist ikke har accepteret den samme procedure for bilæggelse af tvisten, kan den kun indbringes for voldgift i henhold til bilag VII til konventionen, medmindre parterne aftaler andet. Konventionens artikel 287, stk. 6-8, finder anvendelse på erklæringer, der afgives i henhold til stk. 5.

7. En part i denne aftale, der ikke er part i konventionen, kan ved undertegnelse, ratifikation, godkendelse, accept eller tiltrædelse af denne aftale eller på et hvilket som helst tidspunkt derefter, uden at dette berører de forpligtelser, der følger af denne del, skriftligt erklære, at den ikke accepterer nogen eller flere af de procedurer, der er fastsat i konventionens del XV, afdeling 2, for så vidt angår en eller flere af de kategorier af tvister, der er fastsat i konventionens artikel 298 med henblik på bilæggelse af tvister i henhold til denne del. Konventionens artikel 298 finder anvendelse på en sådan erklæring.

8. Bestemmelserne i denne artikel berører ikke de procedurer for bilæggelse af tvister, som parterne har aftalt som deltagere i en relevant retsakt eller ramme eller som medlemmer af et relevant globalt, regionalt, subregionalt eller sektorspecifikt organ vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af sådanne instrumenter og rammer.

9. Intet i denne aftale må fortolkes således, at det tillægger en domstol eller et domstolslignende organ kompetence til at påkende tvister, der vedrører eller nødvendigvis indebærer en samtidig overvejelse af et områdes retlige status inden for national jurisdiktion, eller tvister vedrørende suverænitet eller andre rettigheder over kontinentale landområder eller ølandsområder eller krav herom tilhørende en part i denne aftale, forudsat at intet i dette stykke må fortolkes som en begrænsning af en domstols kompetence i henhold til konventionens del XV, afsnit 2.

10. For at undgå tvivl må intet i denne aftale påberåbes som grundlag for at påberåbe sig eller afvise krav på suverænitet, suveræne rettigheder eller jurisdiktion over land- eller havområder, herunder i forbindelse med tvister i forbindelse hermed.

Artikel 61

Foreløbige ordninger

Indtil en tvist er bilagt i overensstemmelse med denne del, bestræber parterne i tvisten sig bedst muligt på at indgå foreløbige ordninger af praktisk karakter.

DEL X

IKKE-PARTER I DENNE AFTALE

Artikel 62

Ikke-parter i denne aftale

Parterne tilskynder ikke-parter i denne aftale til at blive parter i aftalen og til at vedtage love og forskrifter, der er i overensstemmelse med aftalens bestemmelser.

DEL XI

GOD TRO OG MISBRUG AF RETTIGHEDER

Artikel 63

God tro og misbrug af rettigheder

Parterne skal i god tro opfylde de forpligtelser, de har påtaget sig i henhold til denne aftale, og udøve de deri anerkendte rettigheder på en måde, der ikke udgør misbrug af rettigheder.

DEL XII

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 64

Stemmeret

1. Hver part i denne aftale har én stemme, jf. dog stk. 2 nedenfor.
2. Regionale organisationer for økonomisk integration, der er part i denne aftale, tildeles, til udøvelse af deres stemmeret på områder, der henhører under deres kompetence, et antal stemmer svarende til antallet af de af deres medlemsstater, der er parter i denne aftale. Disse organisationer anvender ikke deres stemmeret, såfremt deres medlemsstater anvender deres stemmeret, og vice versa.

Artikel 65

Undertegnelse

Denne aftale er åben for undertegnelse for alle stater og regionale organisationer for økonomisk integration fra den [indsæt dato] og forbliver åben for undertegnelse i De Forenede Nationers hovedkvarter i New York indtil den [indsæt dato].

Artikel 66

Ratifikation, godkendelse, accept og tiltrædelse

Denne aftale skal ratificeres, godkendes eller accepteres af stater og regionale organisationer for økonomisk integration. Den er åben for tiltrædelse af stater og regionale organisationer for økonomisk integration fra dagen efter den dato, hvor aftalen lukkes for undertegnelse. Ratifikations-, godkendelses-, accept- og tiltrædelsesinstrumenterne deponeres hos De Forenede Nationers generalsekretær.

Artikel 67

Kompetencefordeling mellem regionale organisationer for økonomisk integration og deres medlemsstater på de områder, der er omfattet af denne aftale

1. Enhver regional organisation for økonomisk integration, som bliver part i denne aftale, uden at nogen af den pågældende organisations medlemsstater selv er part i aftalen, er bundet af alle de i denne aftale fastsatte forpligtelser. Hvis en eller flere af en sådan organisations medlemsstater er part i denne aftale, skal organisationen og dens medlemsstater fastlægge deres respektive ansvarsområde for så vidt angår opfyldelsen af deres forpligtelser i medfør af aftalen. I sådanne tilfælde kan organisationen og dens medlemsstater ikke udøve deres rettigheder i medfør af aftalen samtidigt.

2. Regionale organisationer for økonomisk integration angiver i deres ratifikations-, godkendelses-, accept-, eller tiltrædelsesinstrument omfanget af deres kompetence på de områder, der omfattes af denne aftale. Disse organisationer meddeler ligeledes depositaren, som derefter meddeler parterne, enhver væsentlig ændring i omfanget af deres kompetence.

Artikel 68

Ikrafttræden

1. Denne aftale træder i kraft 120 dage efter datoen for deponeringen af det tresindstyvende ratifikations-, godkendelses-, accept- eller tiltrædelsesinstrument.

2. For hver stat eller regional organisation for økonomisk integration, der ratificerer, godkender eller accepterer denne aftale eller tiltræder den efter deponeringen af det tresindstyvende ratifikations-, godkendelses-, accept- eller tiltrædelsesinstrument, træder denne overenskomst i kraft på tredivtedagen efter deponeringen af dens ratifikations-, godkendelses-, accept- eller tiltrædelsesinstrument, jf. dog stk. 1 ovenfor.

3. Med hensyn til stk. 1 og 2 kan intet instrument, der deponeres af en regional organisation for økonomisk integration, føjes til de instrumenter, som medlemsstater af den pågældende organisation allerede har deponeret.

Artikel 69

Midlertidig anvendelse

1. Denne aftale kan anvendes midlertidigt af en stat eller en regional organisation for økonomisk integration, der giver sit samtykke til dens midlertidige anvendelse ved at give depositaren skriftlig meddelelse herom på tidspunktet for undertegnelsen eller deponeringen af dens ratifikations-, godkendelses-, accept- eller

tiltrædelsesinstrument. En sådan midlertidig anvendelse får virkning fra datoen for depositarens modtagelse af meddelelsen.

2. For en stat eller en regional organisation for økonomisk integration ophører den midlertidige anvendelse ved denne aftales ikrafttræden for den pågældende stat eller regionale organisation for økonomisk integration eller ved en skriftlig meddelelse fra den pågældende stat eller regionale organisation for økonomisk integration til depositaren om, at den har til hensigt at ophøre med at anvende aftalen midlertidigt.

Artikel 70

Forbehold og undtagelser

Der kan ikke tages forbehold eller fraviges fra denne aftale, medmindre andet udtrykkeligt er tilladt i henhold til andre artikler i denne aftale.

Artikel 71

Erklæringer og udtalelser

Artikel 70 afskærer ikke en stat eller en regional organisation for økonomisk integration fra i forbindelse med undertegnelsen, ratifikationen, godkendelsen, accepten eller tiltrædelsen af denne aftale at fremsætte erklæringer eller udtalelser, uanset disses formulering eller betegnelse, bl.a. med henblik på at harmonisere dens love og administrative bestemmelser med bestemmelserne i denne aftale, forudsat at sådanne erklæringer og udtalelser ikke tager sigte på at udelukke eller ændre denne aftales retsvirkning for den pågældende stat eller regionale organisation for økonomisk integration.

Artikel 72

Ændring

1. En part kan ved skriftlig meddelelse til sekretariatet foreslå ændringer til denne aftale. Sekretariatet runder sender en sådan meddelelse til alle parter. Hvis mindst halvdelen af parterne inden seks måneder efter datoen for udsendelsen af meddelelsen svarer positivt på anmodningen, behandles den foreslåede ændring på partskonferencens følgende møde.

2. En ændring af denne aftale, der er vedtaget i overensstemmelse med artikel 47, meddeles af depositaren til alle parter med henblik på ratifikation, godkendelse eller accept.

3. Ændringer til denne aftale træder i kraft for de parter, der ratificerer, godkender eller accepterer dem, på tredjedagen efter, at to tredjedele af antallet af parter i denne aftale på tidspunktet for ændringens vedtagelse har deponeret ratifikations-, godkendelses- eller acceptinstrumenter. For hver part, der deponerer sit ratifikations-, godkendelses- eller acceptinstrument for en ændring efter deponeringen af det krævede antal af sådanne instrumenter, træder ændringen derefter i kraft på tredjedagen efter deponeringen af partens ratifikations-, godkendelses- eller acceptinstrument.

4. En ændring kan på tidspunktet for dens vedtagelse fastsætte, at der kræves et mindre eller større antal ratifikationer, godkendelser eller accepter for dens ikrafttræden, end krævet i henhold til denne artikel.

5. Med hensyn til stk. 3 og 4 kan intet instrument, der deponeres af en regional organisation for økonomisk integration, føjes til de instrumenter, som medlemsstater af den pågældende organisation allerede har deponeret.

6. En stat eller en regional organisation for økonomisk integration, der bliver part i denne aftale efter ikrafttrædelsen af ændringer i overensstemmelse med stk. 3, skal, hvis den pågældende stat eller regionale organisation for økonomisk integration ikke har givet udtryk for en anden hensigt:

- a) anses for at være part i denne aftale som ændret
- b) anses for at være part i den uændrede aftale i forholdet til enhver part, som ikke er bundet af ændringen.

Artikel 73

Opsigelse

1. En part kan ved skriftlig meddelelse til De Forenede Nationers generalsekretær opsigte denne aftale med angivelse af årsagerne hertil. Undladelse af at anføre årsagen berører ikke opsigelsens gyldighed. Opsigelsen får virkning ét år efter datoen for modtagelsen af meddelelsen, medmindre der i meddelelsen er anført en senere dato.

2. Opsigelsen berører på ingen måde en parts pligt til at opfylde en forpligtelse i henhold til denne aftale, som den ville være underlagt i henhold til folkeretten uafhængigt af denne aftale.

Artikel 74

Bilag

1. Bilagene udgør en integrerende del af denne aftale, og, medmindre andet udtrykkeligt er fastsat, er en henvisning til denne aftale eller en del heri også en henvisning til de tilhørende bilag.

2. Bestemmelserne i artikel 72 om ændring af denne aftale finder også anvendelse på forslag til, vedtagelse og ikrafttræden af et nyt bilag til aftalen.

3. Enhver part kan foreslå en ændring af ethvert bilag til denne aftale til drøftelse på partskonferencens næste møde. Bilagene kan ændres af partskonferencen. Uanset bestemmelserne i artikel 72 finder følgende bestemmelser anvendelse i forbindelse med ændringer af bilagene til denne aftale:

- a) Teksten til den foreslåede ændring skal videregives til sekretariatet senest 150 dage forud for mødet. Når sekretariatet har modtaget teksten til den foreslåede ændring, fremsender det teksten til parterne. Sekretariatet hører om nødvendigt de relevante underorganer og fremsender eventuelle svar til alle parter senest 30 dage før mødet.

- b) Ændringer, der vedtages på et møde, træder i kraft 180 dage efter mødets afslutning for alle parter, undtagen dem, der gør indsigelse i henhold til stk. 4.

4. Inden for den periode på 180 dage, der er fastsat i stk. 3, litra b), kan enhver part ved skriftlig meddelelse til depositaren gøre indsigelse mod ændringen. En sådan indsigelse kan til enhver tid trækkes tilbage ved skriftlig meddelelse til depositaren, og ændringen af bilaget træder derefter i kraft for den pågældende part på tredivtedagen efter datoen for tilbagetrækningen af indsigelsen.

Artikel 75 Depositær

De Forenede Nationers generalsekretær er depositær for denne aftale og eventuelle ændringer eller revisioner heraf.

Artikel 76 Autentiske tekster

Den arabiske, den engelske, den franske, den russiske, den spanske og den kinesiske udgave af denne aftale har samme gyldighed.

BILAG I

Vejledende kriterier for identifikation af områder

- a) Unikhed
- b) Sjældenhed
- c) Særlig betydning for arternes livshistoriestadier
- d) Særlig betydning af de arter, der findes i området
- e) Betydningen for truede, udryddelsestruede eller hensygnende arter eller levesteder
- f) Sårbarhed, herunder over for klimaændringer og forsurening af havene
- g) Skrøbelighed
- h) Sensitivitet
- i) Biologisk mangfoldighed og produktivitet
- j) Repræsentativitet
- k) Afhængighed
- l) Naturlighed
- m) Økologisk konnektivitet
- n) Vigtige økologiske processer, der forekommer i området
- o) Økonomiske og sociale faktorer
- p) Kulturelle faktorer
- q) Kumulative og grænseoverskridende virkninger
- r) Langsom genopretning og modstandsdygtighed
- s) Tilstrækkelighed og levedygtighed
- t) Replikation
- u) Bæredygtig reproduktion
- v) Eksistensen af bevarelses- og forvaltningsforanstaltninger.

BILAG II

Typen kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologi

I henhold til denne aftale kan kapacitetsopbygning og overførsel af havteknologiinitiativer omfatte, men er ikke begrænset til:

- a) Deling af relevante data, oplysninger, viden og forskning i brugervenlige formater, herunder:
 - i) udveksling af videnskabelig og teknologisk viden om havene
 - ii) udveksling af oplysninger om bevaring og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion
 - iii) udveksling af forsknings- og udviklingsresultater
- b) informationsformidling og oplysning, herunder med hensyn til:
 - i) havvidenskabelig forskning, havvidenskab og relaterede maritime aktiviteter og tjenester
 - ii) miljømæssige og biologiske oplysninger indsamlet gennem forskning i områder uden for national jurisdiktion
 - iii) relevant traditionel viden i overensstemmelse med det frie, forudgående og informerede samtykke fra indehaverne af en sådan viden
 - iv) stressfaktorer på havet, der påvirker havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion, herunder de negative virkninger af klimaændringer, såsom opvarmning og afiltning af havene samt forsurening af havene
 - v) foranstaltninger såsom områdebaserede forvaltningsværktøjer, herunder beskyttede havområder
 - vi) miljøkonsekvensvurderinger
- c) udvikling og styrkelse af relevant infrastruktur, herunder udstyr, såsom:
 - i) udvikling og etablering af nødvendig infrastruktur
 - ii) tilvejebringelse af teknologi, herunder prøveudtagnings- og metodeudstyr (f.eks. til vandprøver, geologiske, biologiske eller kemiske prøver)
 - iii) erhvervelse af det udstyr, der er nødvendigt for at støtte og videreudvikle forsknings- og udviklingskapaciteten, herunder inden for dataforvaltning, i forbindelse med aktiviteter vedrørende marine genetiske ressourcer og digital sekvensinformation om marine genetiske ressourcer i områder uden for national jurisdiktion, foranstaltninger såsom områdebaserede forvaltningsværktøjer, herunder beskyttede havområder, og gennemførelse af miljøkonsekvensvurderinger
- d) udvikling og styrkelse af institutionel kapacitet og nationale lovgivningsmæssige rammer eller mekanismer, herunder:
 - i) forvaltning, politiske og retlige rammer og mekanismer
 - ii) bistand til udvikling, gennemførelse og håndhævelse af nationale lovgivningsmæssige, administrative eller politiske foranstaltninger, herunder tilknyttede reguleringsmæssige, videnskabelige og tekniske krav på nationalt, subregionalt eller regionalt plan

- iii) teknisk støtte til gennemførelsen af bestemmelserne i denne aftale, herunder til dataovervågning og -rapportering
 - iv) evne til at omsætte oplysninger og data til effektive politikker, herunder ved at lette adgangen til og erhvervelsen af den viden, der er nødvendig for at informere beslutningstagerne i de deltagende udviklingslande
 - v) etablering eller styrkelse af de relevante nationale og regionale organisationers og institutioners institutionelle kapacitet
 - vi) oprettelse af nationale og regionale videnskabelige centre, herunder som datalagre
 - vii) udvikling af regionale ekspertisecentre
 - viii) udvikling af regionale centre for kompetenceudvikling
 - ix) øget samarbejde mellem regionale institutioner, f.eks. nord-syd og syd-syd-samarbejde og samarbejde mellem regionale havorganisationer og regionale fiskeriforvaltningsorganisationer
- e) udvikling og styrkelse af den menneskelige og finansielle forvaltningskapacitet og af teknisk ekspertise gennem udveksling, forskningssamarbejde, teknisk støtte, uddannelse og overførsel af havteknologi såsom:
- i) samarbejde inden for havvidenskab, herunder gennem dataindsamling, teknisk udveksling, videnskabelige forskningsprojekter og -programmer, og udvikling af fælles videnskabelige forskningsprojekter i samarbejde med institutioner i udviklingslande
 - ii) uddannelse inden for:
 - a) naturvidenskab og samfundsvidenskab, både grundlæggende og anvendt, med henblik på at udvikle den videnskabelige og forskningsmæssige kapacitet
 - b) teknologi og anvendelse af havvidenskab og -teknologi til udvikling af videnskabelig og forskningsmæssig kapacitet
 - c. politik og styring
 - d. relevansen og anvendelsen af traditionel viden
 - iii) udveksling af eksperter, herunder eksperter i traditionel viden
 - iv) tilvejebringelse af midler til udvikling af menneskelige ressourcer og teknisk ekspertise, herunder gennem:
 - a) tildeling af stipendier eller andre tilskud til repræsentanter for de deltagende små udviklingsøstater i workshops, uddannelsesprogrammer eller andre relevante programmer med henblik på at udvikle deres specifikke kapacitet
 - b) tilvejebringelse af finansiell og teknisk ekspertise og ressourcer, navnlig til små udviklingsøstater, vedrørende miljøkonsekvensvurderinger
 - v) etablering af en netværksmekanisme blandt uddannede menneskelige ressourcer
 - f) udvikling og udveksling af manualer, retningslinjer og standarder, herunder:
 - i) kriterier og referencematerialer

- ii) teknologiske standarder og regler
 - iii) et register over manualer og relevante oplysninger til deling af viden og kapacitet om, hvordan miljøkonsekvensvurderinger, indhøstede erfaringer og bedste praksis skal gennemføres
 - g) udvikling af tekniske, videnskabelige og forsknings- og udviklingsprogrammer, herunder bioteknologiske forskningsaktiviteter.
-